Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 52 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Gruodžio-December 25, 1953 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XXXXIV

Sveiki Sulaukę Kalėdų

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime savo broliams ir sesėms, Susivienijimo Centro tarnautojams, Susivienijimo kuopų viršininkams, visiems Susivienijimo nariams, visiems vajaus organizatoriams ir Susivienijimo geriems draugams.

SLA Pildomoji Taryba:

Prez. K. J. Kalinauskas,
Vice prez. P. Dargis,
Sekr. M. J. Vinikas,
Iždin. K. P. Gugis,
Iždo glob. J. Maceina,
Iždo glob. A. Devenienė,
Dr. kvot. Dr. S. Biežis.

Sveikiname su Kalėdų Šventėmis

Kalėdų švenčių proga sveikiname Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomąją Tarybą, visų Susivienijimo kuopų viršininkus, visus Susivienijimo narius, visus vajaus organizatorius ir visus organo Tėvynės skaitytojus.

Linkime visiems musų fraternalės-brolškos organizacijos nariams ir narėms linksmai ir draugiškoje nuotaikoje praleisti Kalėdas.

Tėvynės Redakcija,
Administracija,
SLA Tarnautojai.

Antanas Suduvis

KALĖDOS BE TAIKOS IR RAMYBĖS

Krikščioniškosios religijos ir kulturos tautose, kurios žemės rituly užimas pirmaujančią padėtį, ryškiai išsiskiria Kalėdų šventės. Jose krikščioniškasis pasaulis, minėdamas Kristaus gimimą, iškelia gilią mintį, kurios prasmė niekad nebuvo pasenusi ir visada tebėra aktuali. Tai taikos ir ramybės idėja.

Ne be reikalo Kristaus mokslas iškėlė taikos mintį. Kristaus gimimo laikais sena musų žemė jau gausiai buvo palaistyta krauju. Karai tarp tautų ir neapykanta plakė žmoniją ir pasaulis skendėjo varge bei dvasiniam skurde.

Nors, kaip žinom iš praeitį gvildenančių mokslų, pati krikščionybė dažnu atsitikimu kliovėsi karu, bet jos paskelbtoji taikos mintis tautų ir atskirų žmonių gyvenime turėjo ir tebeturi nemažos reikšmės.

Tačiau šiais laikais taikos sąvoka yra iškreipta ir didelė žmonijos dalis, gyvendama tariamą taikos metą, kenčia daugiau nei tikrojo karo laiku. Taip dedasi kraštuose, kur Kristaus

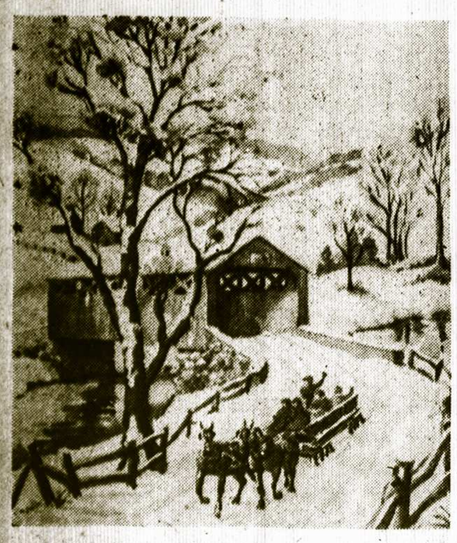

paskelbtoji taika yra paneigta ir vieton jos skelbiama ateistinio komunizmo sužalota ir iškreipta taika. Jei krikščioniškosios taikos palydovais yra meilė ir broliškas sugyvenimas, tai aną, kurią atstovauja sovietų sąjunga, lydi priespauda, kančia ir žudynės. Todėl sovietiniuose kraštuose nėra tikrosios taikos ir milijonai žmonių neturi Kristaus skelbosios ramybės ir nejaučia Kalėdinės nuotaikos, kurią tų švenčių metu išgyvena krikščioniškasis pasaulis.

Bet prispaustuosius nėra apleidusi viltis. Ji giliai slypi kenčiančiųjų širdyse ir su Kalėdiniais žibučiais slapta praskaidrina jų dvasią. Milijonai vergaujančių tikisi laisvės, kurios ilgesys nelaisvėje yra toks didelis, kad jis yra tapęs kankinančiu troškuliu.

Išganymo prispaustieji kraštai laukia iš vakarų pąsaulio, bet ne todėl, kad butų labai tikima vakarų riteriškumu, o dėlto, jog nujaučiama, kad komunistinės Rusijos agresyvumas jau sudaro pavojų patiems vakarams ir senos civilizacijos tautom artėja lemiamasis bandymas.

Pasaulio padalinimas į laisvąjį ir vergaujantį rodo, kad taikos žemėje nėra. Diplomatinės rietenos dar neriamiamos jėga, bet sandėliai minutėmis pilnėja pragariško galingumo ginklais. Žmonija yra baimės ir pavojų šešėly. Pavergtieji kraštai merdi komunistinėje priespaudoj, o vakarų demokratijas slėgia netikras rytojus, kurį sudaro raudonoji gresmė. Toji karingoji padėtis šiandien visai nesiderina su taikos ir ramybės šventės dvasia. Todėl kyla klausimas, kas gi atsitiko, kad dingo taika?

Bene didžioji priežastis bus ta, kad leista pasaulý įsigalėti neteisybei, tapo paniekinta teisė kiekvienai tautai gyventi laisvėje ir suklastota žmonių bei tautų valia. Bet blogiausia, kad klastos ir netiesos stabams nusilenkė laisvojo pasaulio vadai. Nuo raudonojo šliužo žvilgsnio sustingo jų sąnariai ir aptemo sąmonė. Todėl jie patikėjo svetimų kraštų grobikams ir tautų pavergėjams. Nugalėję vieną tironą, lengva širdimi buvusias laisvas tautas paliko raudonojo tirono vergijoj. Tuo budu buvo pripažinta plėšikavimo politinė sistema ir sukurta pragaištingoji padėtis, kuri šiandien jau tampa pavojinga komunistinio prievartavimo nepažinusiai žmonijai.

Kritiškąją pasaulio padėtį sunkina ir ta aplinkybė, kad demokratinius vakarus yra stipriai palietusi klastotos taikos įtaka. Ji suskaldė vakarų vieningumą ir sudarė sunkiai nugalimas kliutis telkti bendras jėgas laisvei ginti. Tuo tarpu didysis žmonijos ir laisvės priešas veidmainiškai ramina ir tariamos taikos priedanga vedžioja vakarų pasaulio vadus šunkeliais, tuo laimėdamas laiko naujam antpludžiui ruoštis.

Tuo pačiu metu bolševikinė tironija negailestingai žlugdo ir naikina pavergtasias tautas. Su pavergtųjų tautų naikinimu dingsta jėgos, kurios likiminėje kovoje neabejotinai butų vakarų pusėje ir prisidėtų prie tiesos pergalės. Taigi, atrodo, kad ir laikas, kurį galima vadinti raudonojo maro metais, veikia tautų budelių naudai. Tą jie gerai supranta ir todėl stengiasi kiek galint ilgiau migdyti vakarus.

Didžiausiąją tragediją gyvena mažieji Pabaltijo kraštai, kurių tarpe yra LIETUVA. Neminėsiu didžiųjų kančių, kurios keliaropai sunkesnės nei kitų tautų, bet su gailesčiu reikia prisiminti tą skriaudą, kad Lietuva, lyginant su jos pietų kaimynais, kaž kaip mažiau sulaukia užuovėjos ir jos nelaimė rečiau prisimenama bei matoma toje vietoje, kur Lietuvą turi pagrindo buti nemažiau atjausta, kaip ir kiti katalikiškieji kraštai kenčią sovietinę vergiją.

Bet reikia pripažinti, kad šių metų Kalėdose jau matyti kai kurių prošvaisčių. Šviesia žvaigžde Lietuvai yra jos nelaimės iškėlimas ir gvildenimas šios šalies Atstovų Rumuose. Tarptautinės politikos prasme irgi yra reiškinių, kurie palaiko pavergtųjų viltis sulaukti laisvės.

Kalėdos Lietuvoje visada buvo tartum kiekvienos šeimos vidaus šventė. Jų metu iš svetur susirinkdavo į gimtuosius namus šeimos nariai. Bet šiandien lietuvių tautos vaikai perplačiai išsklaidyti po pasaulį ir niekas neatkeliaus į namus nei iš Sibiro mirties stovyklų nei iš laisvųjų vakarų, nes tėvynės vartai užskleisti visiems. Komunistinė vergija tokia žiauri, kad ji net neleidžia panaudoti visose šalyse paplitusį tą nekaltą paprotį — Kalėdose pasiųsti sveikinimų ir linkėjimų žodžius.

Bet žemėje išauš dar vienas Kalėdų rytas ir varpai skelbs laisvę visom tautom. Tai bus Kalėdos, kurių laukia vergaujančios tautos. Kai jos ateis, tai visų akyse bus galima matyti Kalėdų žiburius ir džiaugsmą.

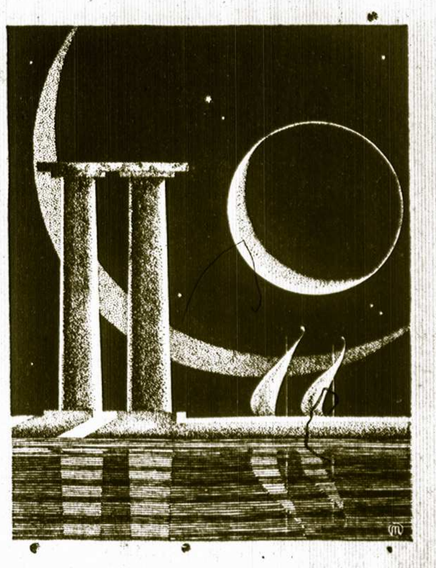

Petras Babickas

KLAJUNO KALĖDOS

Ar tu atsimeni Kalėdas? Snaigės krito
Ten Lietuvoj, mus' tėviškėj prie kelio, —
Toks šiltas, giedras buvo švenčių rytas,
O snaigės tolydžio po kojų mums vis krito
Ir skraidė, kaip drugeliai.

Ir nun sulaukėme Kalėdų mes, klajunai,
Netekę Lietuvos, pastogės ir tėvų...
Vėl krinta snaigės, bet tarp miesto dumų
Mus' sielą veria durklas neramumo
Atsiminimų ir žaizdų gilių.

Ir norime tikėti, kad snaigių tos žvaigždutės
Sutirps pavasarį saulutės spinduliuos.
Mes liksime gyvi kovot už naują butį
Ir Lietuvai ir sau neleisime pražuti,
Nurimę atdusiuos, viltinguos ir tyliuos.

Ad. Ilma

MANE KLAUSIA

Aš šiandieną gyvenu kaip pasakoje,
Ir kaip pasaka kasdien esu.
Man kažkas, kažin ką pasakoją...
Jog iškritęs iš po debesų.

Man kasdieną porina ir klausia,
Ar turiu aš klausimų kokių?...
Ir kai lupos tyli, apsiblausia,
Mano žodžiai nepuošti juoku.

Kai einu gelsvų lapelių kilimu,
Rudens vėjams stumiant iš paskos.
Klausiu pats savęs: "Ar busiu mylimu"?
Jei nekenčiamu esu aš visados...

Aš kasdieną gyvenu it kunigaikštis,
Kaip karalius, išvytas iš namų.
Man priklauso nykios miesto aikštės,
Ir griuvėsiai mirštą ramumu.

Mano dienos — valanda tuščių žaidimų,
O, naktis — slogutis kaip kalnai.
Ir tarp šios dainos, gilių nusiskundimų,
Plaukia sielvartas srove nunai.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States $3.00
To Foreign Countries $4.00

307 West 30-th Street
New York 1, N. Y.
Tel.: LAckawanna 4-5529

Susivienijimo kuopų skubus pranešimai turi buti prisiųsti ne vėliau savaitės laiko prieš laikraščio išleidimą.
Keičiant adresus butinai paduokite zono numerį.

SLA Pastoviosios Komisijos linki visiems SLA nariams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų.

Įstatų Komisija:
Adv. J. R. VERBALIS, 500-504 Bennett Bldg., Wilkes Barre, Pa.
S. GEGUŽIS, 38 S. Main St., Mahanoy City, Pa.
J. M. BUČINSKAS, 24 Baxter St., Binghamton, N. Y.

Kontrolės Komisija:
Adv. W. F. LAUKAITIS, 684 Washington Blvd., Baltimore 30 Md.
Miss E. MIKUŽIS, 2026 N. Humboldt Blvd., Chicago 47, Ill.
J. ARLAUSKAS, 1650 Columbia Rd., So. Boston 27, Mass.

Skundų ir Apel. Komisija:
S. C. BUDVITIS, 34 Tierney St., Cambridge 38, Mass.
M. KUPRIS, 42 Logan St., Wilkes Barre, Pa.
P. B. BALČIKONIS, Langdon Grove, Kirkwood, N. Y.

Apšvietos Komisija:
Dr. P. GRIGAITIS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8 Ill.
M. VAIDYLA, 840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill.
A. S. TREČIOKAS, 315 Walnut St., Newark 5, N. J.

Sveikatos Komisija:
DR. D. PILKA, 546 E. Broadway So. Boston 27, Mass.
DR. A. L. KAPOCHY, 517 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
DR. P. ZALATORIUS, 6600 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:
K. KATKEVIČIENĖ, 5423 S. Spaulding Ave., Chicago 32, Ill.
B. KEBLAITIENĖ, 5523 Webb, Detroit 4, Mich.
O. INDRELIENĖ, 202 St. Clarence Ave., Toronto 4, Ont. Canada

Jaunuolių Komisija:
A. MIKUŽIUTĖ, 2026 N. Humboldt Blvd., Chicago 47, Ill.
O. MILIAUSKIENĖ, 393 So. Empire St., Wilkes Barre, Pa.
O. MOREY, 2-B Victory Lane, Worcester, Mass.
A. JUSTINE, 3731 Drummond St., E. Chicago, Ind.
I. VIRBALIS, 423 E. Main St., Plymouth, Pa.
I. YURĖNAITĖ, 30 Robeson St., Jamaica Plain, Mass.
O. KUPRYTĖ, 42 Logan St., Wilkes Barre, Pa.
V. STANNY, 2709 Pyramid Ave., Pittsburgh, Pa.
K. NAMAKSY, 37 Oriole St., W. Roxbury 32, Mass.
J. GEGUŽYTĖ, 38 So. Main St. Mahanoy City, Pa.

Nelė Mazalaitė

EGLUTĖ

SENELĖ VERPĖ labai atidžiai, atrodė, kad jos mintys ir akys drauge su siulu įsisukdavo į špulę, tačiau ji visą laiką matė tiktai savo dukters sunų. Jis iš pat ryto buvo paniuręs ir jo akys atrodė senos iš nuovargio. O jam dar nepasibaigė dvyliktieji metai.

Staiga ji sustabdė ratelį ir tarė:

— Man pasigirdo žinsniai. Dar iš mažų dienų atsimenu, buvo pasakojama, kad Kučių dieną, nuo pat pietų jau gali nuklausyti, kaip artinasi Kalėdos. Paukščiai ir žvėreliai girdi labai aiškiai, ir vaikai taipgi. Aš manau, tu gali įsiklausyti.

— Ne, — sako berniokas kietai, — ne. Kaip jos gali prieiti prie musų trobelės? Kaip išviso gali ateiti šiais metais Kalėdos? Kur jos sustos, jeigu uždarė bažnyčią?

— Kalėdų negali sulaikyti nė maras, nė ugnis, ir net patys bolševikai, mes kiekvienas esame bažnyčia, kur šiąnakt gims Kudikėlis Kristus. — Senelė kalbėjo taip gyvai ir džiugiai, tarytum niekas negalėjo įveikti jos, tačiau jos širdis buvo suspausta sielvarto, kaip begalinio speigo.

O, kad aš bučiau viena, — galvojo ji savyje, — kaip aš raudočiau prisimetusi prie aslos, kaip prašyčiau Dievo, kad man daugiau nebeišauštų jokia gyvenimo diena ir mane paleistų atsilsėti nuo skausmų.

Bet dabar ji negalėjo, žinojo ji — negalėjo net į akių paviršių įsileisti ašarų: ji turėjo savo senomis rankomis prilaikyti jauną trapią vaiko sielą. Tokia buvo jos našta, kurios ji neturi teisės nusimesti, kurią perėmė iš dukters: išlaikyti bernioką tvirtą dvasia ir sveikata. Tai nuo šitos naštos buvo suklupusi jauna jos dukra: metų metais ji kovojo su savo vyru, su vaiko tėvu, kuris buvo pasidaręs rusų tarnu ir draugu, ir taip norėjo išauginti sunų, tačiau jis nepajėgė nuveikti motinos. Ji kaip pašventinta žvake užbrėžtas ratas saugojo nuo piktų jėgų savo kudikį ir augdamas tas mokinosi iš jos brangint Dievą, gimtą kraštą ir laisvę.

Kaip aš galiu sunaikinti savo vienintelės dukters auką, — galvoja senutė žiurėdama į bernioką, — kaip aš galiu pati pavargti nebaigus darbo? — Ne, ji seniai nebeleido sau galvoti, kad jai jau daugiau kaip šešios dešimtys metų. Kai prieš tris metus vieną vakarą duktė su vaiku atsistojo ant šios trobelės slenksčio, senelė nustojo buti sena. Nes ji turėjo raminti, globoti ir maitinti tris. Vyras buvo pametęs žmoną dėl kitos moters, ir kur kitur ji galėjo nunešti savo vienišumą jeigu ne pas motiną? — Taip, senoji turėjo buti stipriausia iš visų.

Kaip mums buvo gera trims, — galvoja senelė žiurėdama į bernioką, — kaip ramu. — Tikrai, jos trobelė buvo tokia menka ir taip toli nuo kelių, kaimų ir miestelio, jog neišsimokėjo valdžiai net nusavinti ar prijungti į kolchozą. Jos galėjo pasiteisinti, kad vaikas nepasiekia jokios mokyklos, taip toli jam butų reikėję eiti ir jos kalbėjo, kad jis yra nesveikas. Ne, tai nebuvo teisybė, jis buvo sveikas ir tvirtas ir protingas, tačiau motina liguistai bijojo išleisti jį toliau nuo savo akių kur negeri žodžiai ir žalingos įtakos galėtų paliesti jo galvojimą ar širdį. Jos mokino jį namie ir jam nebuvo nuobodu be vaikų draugystės, nes aplinkui buvo upelis, miškas, jis turėjo ganyti ožką arba šiaip padėti dirbti smulkius darbus. Gi žiemą buvo ypatingas ir nesibaigiantis užsiėmimas — parupinti namams kuro. Ne, jam nebuvo nuobodu.

Tačiau šiandieną, kai atėjo Kučios, berniokas vaikščiojo apimtas nusiminimo ir senelė lyg ugnines raides skaitė jo širdį: kaip jis galėjo tikėti į Kalėdas, į džiaugsmo ir vilties šventę, jeigu per du mėnesius jie palaidojo jo jauną motiną, jeigu niekas negalėjo pasakyti: palauk, truputį dar palauk, viskas pasikeis į gerą. — Kas galėjo pasikeisti? Jis yra protingas vaikas, tačiau tiktai vaikas, jam nebuvo gana žinoti, kad visas žemės rupestis kada nors praeis ir nušvis negęstančia šviesa, jam čia pat žemėje reikėjo kokio nors džiaugsmingo ženklo, kad pajustų Kalėdas. Ir senelė negalėjo nieko jam suteikti. Ji negalėjo net ginčytis, kada jis pasakė:

— O, močiute, bet juk vistiek reikia, kad butų giesmės, ir Bernelio mišios? Ir nebebus! O Kučioms nė plotkelių. Tur but, žmonės nė šieno nebeturi pasikloti šio vakaro stalui.

Jis taip skaudžiai atsiduso, kad senelė norėjo balsu šaukti: — Nustok, paliauk draskęs mano širdį, — bet ji tiktai atsitraukė nuo ratelio, nupurtė spalius nuo priejuostės ir ramiai tarė:

— O, jau, prasimanei! Tik tinginys neturės šienelio. Atsimink, kaip sunkiai stirnelės iš po sniego išsirausia sąmanų ar pasipeša žolės.

Staigiai jos širdis stipriau suplakė: kaip ji galėjo užmiršti tokį dalyką, — pagalvojo ji, ir pakilusi nuėjo prie savo didelės, senos kraitinės skrynios, atkėlė apskritą, gėlėmis išpaišytą viršų, ir pasilenkė į vidų. Paskui taip pat atsargiai nuleido atgal skrynios dangtį ir priėjus padėjo ant stalo popierinę dėžutę. Ir iš jos pradėjo imlioti mažus daiktus, susuptus atskirai į švelnų popierių, gi kai ir tai atvyniojo, prieš akis ėmė švitėti stiklo skritulėliai, varpeliai, padriki sidabro plaukai ir vatinis sniegas. Ji išvyniojo kelioka mažų žvakių, kurių didžioji pusė jau buvo sudegusi, ir paskutinį iškėlė blizgančiais sparnais baltą angelą, kuris iškeltoje rankoje nešė Kalėdų Žvaigždę.

Kaip drebėjo jos rankos — matė ji baimingai, ir mėgino jas sutvardyti. — Tai tiktai aš bijau, kad nesudaužyčiau, — galvojo ji, — tas stiklas toks trapus, kaip muilo burbulai. — Bet ji žinojo, kad ne ta baimė: tai širdis drebėjo iš negalėjimo raudoti ir šaukti, kad ji čia kilnojo papuošalus eglutės, kuri paskutinį kartą buvo uždegta, kada jos duktė baigė vaiko amžių, išėjo iš namų mokytis ir gyventi svetur. Bet motina buvo pasilikusi tuos dailius niekučius, ji saugojo juos šiaip sau, be reikalo ir prasmės. Tačiau jie pasirodė tokie reikalingi: tai praeitas Kučias jie buvo užsidegę eglutę, kad vaikas pasidžiaugtų ir moterys atsimintų daug ką. Bet senelė nedavė žvakėms sudegti. — "Kas žino", — pasakė ji tada, — "gal dar ir kitais metais bus kaip dabar — pasitaupysim švieseles, kaip laimę."

O, — galvoja ji nunai, — šiais metais dar labiau jų reikia. — Žinoma, jie butų užsidegę eglutę šiandien, tačiau berniokio liudnumas iš pat ryto taip vargino ją, kad ji buvo užmiršusi. Ir dabar manė, jog gerai, nes dabar bus kuo naujai nukreipti jo mintis kitur, ir ji pasakė:

— Taigi, pats laikas, kad eitum atsinešti eglutę. Pasiimk mažąjį kirvį, ir pabėgėk iki Gajelinės, tenai tokios ir auga, mažos ir tankios.

Ji neišgirdo jokio atsakymo ir nusuko akis į vaiką. Ne, jis net nežvelgė į stalą, jam nerupėjo šitie gražųs daiktai, jo veidas buvo šaltas, kaip gruodas, ir toks pat balsas:

— Aš nenoriu eglutės. Aš nenoriu nieko.

Ir dabar senelė pajuto, kad jos kojos linksta, kad ji labai sena — čia ji buvo susitikusi kažkokį didelį priešą ir nežinojo kaip apsiginti: kažikas labai baisus traukė iš jos rankų vaiką. Bet ji negalėjo pasiduoti — juto ji paskutinėm jėgom, ir meldėsi, kad jai patartų, kad ji žinotų kaip gelbėti. Ir staiga ji palinko prie stalo ir pradėjo verkti.

— Močiute, — sušuko berniukas, — močiute, kas tau? — Ji pribėgo, ir ji juto jo rankas, kaip jos stengėsi ją palaikyti ir jos širdis atsigavo, ji žinojo, kad jis nėra prarastas. Bet ji pasakė:

— Jeigu aš galėčiau išbristi per sniegą su savo skaudanžiomis kojomis, aš eičiau pati. Aš maniau, kad tai bus mums, kaip lašelis bažnyčios šviesos, kai mes čia du sėdėsime prie eglutės šį vakarą, ir Kudikėlis matys pro langus, jog mes uždegėm žiburius, kad Jis rastų kelią.

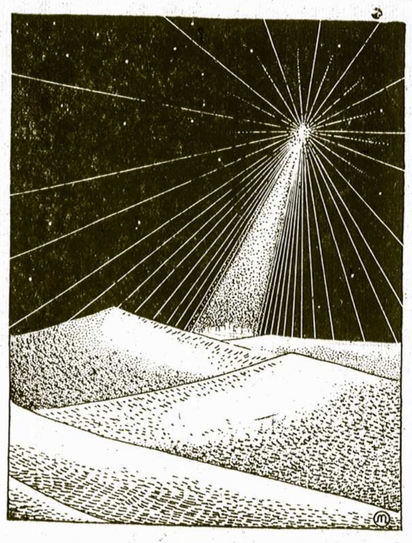

— Bet aš nueisiu, močiute! — pasakė berniokas, ir jo balsas buvo skambus ir geras, jis jautėsi kaltas, bet ir stiprus, nes buvo pajutęs, kad jis yra tas, kuris namuose gali daugiausia atlikti.

Jis apsivalkstė, apsiavė kojas dideliais, ilgais aulais senelio batais, pasiėmė kirvį ir išėjo, tačiau nuo slenksčio grįžo ir pabučiavo močiutę, tada išbėgo.

Ji stovėjo prie lango ir žiurėjo kaip jis juodavo, tarytum paukštis tolimuose snieguose, ir tylomis kartojo:

— Saugok jį Viešpatie.

Jis žengė stambiais vyriškais žingsniais, nežiurėdamas, kad batai traukė jo kojas žemyn. Jis nežinojo kodėl staigiai buvo pasijutęs vyras: ar nuo tų didelių batų, ar dėl senelės ašarų — nes jas pamatė pirmą kartą, ir pajuto atsakomybę. O gal, kad oras buvo toks gaivus ir malonus, ir galėjai džiaugtis nors butum labai nelaimingas. Nebuvo perdaug šalta, skraidė viena kita snaigė, ir jos atrodė tokios linksmos, kad norėjosi vaikyti jas per mišką.

Ne, koks čia miškas! Kadaise trobelė tikrai buvo pačiame miške, bet dabar visi šiek tiek didesni medžiai buvo iškirsti — tai rusų darbas, žinojo vaikas, ir jo širdyje nusmelkė apmaudas. Tačiau netrukus jis pamiršo ir tai, nes iš pat jo kojų šoktelėjo zuikutis ir toks šelmis — jis nudumė tiktai kelis žingsnius, prisėdo ir žiurėjo sklaidydamas ausis. Paskui vaikas atrado paukščio pėdas ir tokias keistas, kad pritupęs tyrinėjo, kas čia toks lepečiojo. Taip nepajusdamas jis nuėjo porą kilometrų iki Gajelinės. Taip, taip, čia, kaip kokiame vaikų darželyje buvo susibėgę begalės jaunų, mažų eglučių. Stačiai buvo gaila kirsti tokią ir jis valandėlę net svarstė, tačiau jis žinojo, kad taip susigrudę jos vistiek negalės visos išgyventi ir paaugti tvirtais medžiais, jas reikėjo praretinti. O, ji negalėjo pykti, tokia eglutė, kada didžiuosius jos brolius medžius vežė svetur, ji galėjo tiktai laiminga buti, kad bus buvusi džiaugsmas ir kad mirė namie. Bet jis vistiek prisimerkė kirsdamas, ir paskui apkabino medelį visu glėbiu, tarytum ramindamas.

— Tai vagi, prakeiktas buožės atžala! — išgirlo jis už nugaros balsą, kuris taip buvo piktas, kad stačiai šnypštė. Jis susitraukė ir dar stipriau apkabino savo eglutę, jam atrodė, kad taip jis pasislėps, o balsas tęsė. — Liaudies turtų naikinti prietarams? — Ir stiprios rankos šiukščiai atsuko vaiką. Ir tuojau paleido.

Tėvas ir sunus stovėjo priešais žiurėdami į vienas kitą. — Jie nebuvo susitikę beveik trejus metus, tačiau vaikas niekuomet neužmiršo tėvo veido nei veiksmų. Ir didelis vyras, kuris turėjo kitokius rupesčius ir malonumus, kuris tiktai retkarčiais teatsimindavo turįs sunų, pažino iškarto. Po minutės tėvas pratarė kitu balsu:

— Ko čia slampinėji? Matai, tiktai su nedorais tikslais čia valkiojasi kokie gaivalai, aš tyčia ir prisaugau per šias dienas, kad nenaikintų miško kvailiems išmislams. Kam tu neši eglutę?

— Močiutei ir man. — Sako berniokas tyliai. — Mamos jau nėra, — taria jis dar tyliau. — Staiga jį apėmė toks graudumas, jis atsimena tėvą ir kitokį, kada jis paglostydavo sunų ir apkabindavo mamą. Berniokui taip norisi, kad tėvas vėl padarytų taip, kad pasakytų gerą žodį. O, kad nors tiktai mielai pažvelgtų tėtė, tuo pultų į jo rankas — ir vaikas pakartoja: — Mamos nėra.

— Ir gerai, — sako tėvas, — aš jau seniai galvojau, kad reikia tave pasiimti. Žinai ką, tuojau pat ir eisim, šį vakarą turim linksmą programą. Tu gi jau tikras pijonierius, pats laikas, kad pradėtum gyventi kaip mano sunui dera. Eime. Mesk tą egliapalaikę.

— Ne, — sako berniokas. Jo širdis vėl yra sustingusi: tai ne tėvas, tai tiktai tas žmogus, kuris buvo negeras mamai, mano jis, ir sukandęs dantis sako: — Aš neisiu su tavim.

— Vyras susijuokia — jam savotiškai patinka toks vaiko atkaklumas, ko gero tai tvirtumo pažymys — mano jis, ir linksmai klausia:

— Ką jųs veiksit su egle, šoksit aplinkui?

— Katalikai nešoka per kučias — sako berniokas ir jo balsas darosi vis griežtesnis, ir šitai pykdo vyrą.

— Šitaip? Žiurėk, tai šita kvaila boba prikimšo tavo galvą visokių išmislų. Ir prigrasino neapkęsti manęs, tiesa?

— Ne, — sako vaikas, — aš tiktai gailiuos tavęs ir visada meldžiuos, kad pasitaitytum — taip mane mokino mama.

— Mesk eglę, — sako vyras įdukęs, bet vaikas dar labiau priglaudžia prie savęs medelį, ir tada vyro akyse viskas pajuosta iš pykčio — jis plėšia iš sunaus rankų eglutę ir kelis kart su ja šeria per bernioko veidą, iš vienos ir kitos pusės. Ir mato, kaip jis stovi išbalęs tarsi didelė snaigė, ir jo akys yra akys jo motinos. — Mano žmona mato mane, — galvoja vyras. Jis daugiau nepakelia rankos prieš vaiką, bet pyktis taip smaugia jį, kad jis griebia nukritusį kirvį ir šveičia per eglutės viršunę — šviežia balta medelio šerdis atsiveria, kaip žaizda — ir staiga vyras susvyruoja iš siaubo: toj vietoj, kur jis nukirto viršunę, iš eglutės varva kraujas.

Jis yra išgąsdintas kaip žvėris ir kaip žvėris bėga — jis atsipeikėja už kelių dešimčių žingsnių ir pradeda eiti palengva, šluostydamas prakaitą. — Ir tada tiktai jis gali pradėti galvoti. — Kokia beprotybė, galvoja jis, koks pamišimas! Pasirodyk taip man akyse, kad iš eglės lašėtų kraujas. Gerai, kad niekas nematė tokio bailumo.

Bailys, — galvoja jis eidamas tolyn,— bailys. Jis vaikšto pusvalandį, ir valandą, jis nueina toli ir tegalvoja tiktai vieną dalyką, kad jis yra bailys. Ne, ne tiktai dabar — visada. Argi jis ko kitko nėjo su svetimais, su krašto pavergėjais? Kad tik išliktų! Kad jam butų sotu ir gera ir saugu. Tiktai. Vistiek, kad to niekas nežino, kad mano jį esant tokį drąsų, tokį persiėmusį idėjomis. Niekas nežino, net jo žmona — jo velionė žmona, kurią jis vargino norėdamas padaryti tokia pat, kaip jis. Kad nebutų geresnė. Ir vaiką taip norėjo padaryti, bailį. Tačiau šiandieną jis pamatė, kad jo sunus nebijo nieko — nė smugių, jis nesučipo, nešaukė. Ir jis atsisakė tėvo. Bailio, kuris pabėgo.

Tačiau, tai buvo kažinkas baisaus, tai jau nėra prietaras, o siaubas, jeigu medis tampa gyvas ir kraujuoja paliestas kirviu, — galvoja jis. Gryna nesąmonė, — taria jis kitaip, — akių užtemimas. Argi nesako, kad iš pykčio akys krauju pasruva? — Aš turiu įsitikinti, — galvoja jis, — o tai mane kankins be paliovos ir manysiu, jog tikrai taip buvo. — Jis eina atgal savo nueitom pėdom iki pat tos vietos, kur buvo sutikęs sunų — ir jo širdis bailiai dreba: tai nėra išsigalvojimas, tikrai baltame sniege žymi ryškiai kraujo lašai. Ir eglės nėra — tiktai tokie pėdsakai, kad tarytum ji šliaužė, sunkiai, dejuodama ir palikdama vienur kitur kraujo žymę.

— Aš einu iš proto, — sako jis, — jeigu galiu matyti tokius dalykus. Gal tai man, ištikro, tokia bausmė. Kieno bausmė? — sako jis garsiai ir pasityčiojamai, ir apsižvalgęs, kad niekas nemato galvoja: — Ar Dievas mane baudžia? — Ir staiga taip suspaudžia širdį ir jis pajunta nežinomus dalykus, jis galvoja: — Aš tikrai esu nubaustas, nes pamačiau kas esu. Koks bailys! Ir bausmės išsigandau ne dėl to, kad mušiau sunų, bet kad medis kraujavo. Ar nebuvo ten mano vaiko kraujas, juk medžiu daužiau jo veidą? Aš mušiau savo sąžinę, — sako jis sau. — Ir staiga jam noris tiktai vieno dalyko, kad jis galėtų, kad išdrįstų buti drąsus. Nors trumpam, kaip jo sunus.

Jo sunus. Jis atsisėdo ant žemės į sniegą. Iki pat pajuto drėgmę ir šaltį, sėdėjo jis ten ir galvojo apie savo sunų. Jis norėjo galvoti apie žmoną, jis norėjo atsiminti daugybę gražių dalykų, kas buvo jų gyvenime, bet jis bijojo, bijojo tų minčių — jis jau negalėjo nieko atsiteisti jai, ji buvo pasitraukusi, buvo didesnė už jį. Jis laikėsi už tos minties apie sunų. Jis ir nuo žmonos, ir nuo kaltės jai, ir kraštui — nuo visko, jis lindo, kaip už apginančios sienos už minties apie sunų. Ir tos mintys virto ilgesiu, ir ilgėjimosi keitėsi meile.

Temo, kai jis nesibeldęs pradarė savo uošvės trobelės duris. Ir labai tyliai įėjo, jie net negirdėjo to. Jie abu, senelė ir vaikas, dirbo prie stalo, o ant jo stovėjo rusvame moliniame puode įstatyta, tarytum pasodinta, eglutė. Tiktai be viršunės. Tačiau ir nereikėjo jos, nes tenai kaip tiktai dabar, berniokas pririšo baltą, šviesiais sparnais angelą, kuris laikė rankoje iškeltą Kalėdų Žvaigždę.

Ir staiga senelė pajuto, kad kažkas yra įėjęs ir atsisukusi žiurėjo į vyrą prie durų. Atsisuko ir vaikas, ir vyras matė, kad jo veidas iš abiejų pusių buvo apdraskytas, tarytum plėšrus žvėris buvo suleidęs nagus. Tiktai kraujas buvo nuplautas. Ir kai jis matė tai, vyras nebeturėjo drąsos prabilti, kaip buvo manęs — jis nusisuko išeiti, tačiau senoji moteris pakėlė ranką, tarytum norėjo sulaikyti ir žmogus tyliai pasakė:

— Aš — Aš — Ar jųs neišvarysit mane šį vakarą, — staiga beveik šaukdamas ištarė jis.

Moteris tylėjo valandėlę, kuri žmogui atrodė labai ilgas laikas ir ji prabilo:

— Pasilik.

Ir vaikas prisiartino, jis žiurėjo atmetęs galvą į vyrą ir pakartojo:

— Pasilik. — Paskui ištiesė abi rankas aukštyn, ir meiliai sušnipždėjo; — Pasilik, tėveli.

Pr. Lapienė

KALĖDŲ NUOTAIKOJ

MANO KAIMYNĖ gavo baisią telegramą. Prieš pat Kalėdas, kuomet ji puošė įvairiausiais žibučiais eglutę, o pečiuj kepė pyragai. Telegrama ją perbloškė visai. Kuomet po geros valandos ji pakėlė galvą, ir kuomet atrodė ji saugu palikti vien tik namiškių globoj, abu miestelio daktarai, kurie buvo atšaukti pagalbai, išėjo tarpusavyje tykutėliai kalbėdami:

— Nelaiminga moteris. Ji laukė sunaus šventėms, tam tik ji taip stropiai ruošėsi, o tas beskubėdamas į namus žusta lėktuvo nelaimėj.

— Gyvenimo ironija. Korėjos kare jokia nelaimė nepalietė, o čia... Dusaudamas pritaria antras.

Nelaimingoji moteris tęsė kalėdinę ruošą. Tik ji nebepuošė eglutės, nebegamino daugiau valgių, o plačiu juolu šilko kaspinu perrišo kėdę, kurioj jos sunus turėjo atsisėsti. Jos veidus be paliovos vilgė ašaros. Ji jautėsi pati nelaimingiausioji visame pasaulyje, nors šiaip jau jai nieko netruko.

Žiuriu į ją ir galvoju: Moterie, nusišluostyk ašaras! Tu išeik lauk, pasidairyk ir pamatyk kiek nelaimingųjų laukia tavo globos. Pakviesk ką nors iš jų atsisėsti toj kėdėj. Milijonai motinų kenčia, kaip ir tu, tik savo širdgėlą. O pasaulis taip labai daug gražesniu butų, jei tau panašios motinos ieškotų nusiraminimo kitiems laimės suteikimu.

Taip, tu plačiai žinoma labdaros darbais. Tavo šypsantis veidas gal ir perdažnai puošia musų spaudą. Tu garsi savo pamokinimais. Tai ko verki bejėgiškai dabar? Kam riši kėdę juodu kaspinu, kuomet vargstančių tiek daug yra? Laimingas butų našlaitėlis, jei tu jam ištiestum motinišką ranką.

Argi butų tik todėl, kad artimui ištiesta pagalbos ranka nesuteiks tau tiek reklamos, kiek suteikia vadovavimas puošniai puotai, kurios pelnas skiriamas tam tikslui? Argi butų tik todėl, kad suteiktas trupinėlis džiaugsmo nelaimėj patekusiam, paliks plačiajam pasauliui nežinomu?...

Tas, kurio gimimo dieną šiandien švenčiame, nereikalavo reklamos savo vardui. Jis nesiteiravo, kas vertas pagalbos, kas ne. Vienodai jis tiesė ranką kiekvienam vargšui. Minios Jį pažino, minios Jį sekė ir Jį palytėjusios laime šypsojo.

Beprasmės Kalėdos, jei į jų reikšmę neįsigiliname. Veltui skamba Kalėdų varpai, jei jie neįstengia pažadinti musų sąžinės, jei sotys budami tik savimi ir tesirūpinę; jei žuvus musų šeimos brangiausiam asmeniui, mes aprišome kėdę juodu kaspinu, kaip tik ši mano nelaimingoji kaimynė.

O pasaulis butų daug gražesniu, jei mes neieškotume garbės tik savo asmeniui. Ir musų broliai ir sesutės tremtyje šiandien jaustų tikresnes Kalėdas. Deja, Kalėdų varpai dar ilgai skambins, iki pabusime iš amžius miegoję letargo miegu. Sąžinės miegu. Kito neatjautimu miegu.

Galvoju taip, bet mano kaimynė kenčia savo liudesy viena pati. Lauždama plotkelę, ji ją, suvilgius ašaromis, viena pati tik prarys.

Tuo tarpu vargšų minios, našlaitėlių minios, veltui laukia jos pasigailėjimo.

Salomėla Narkėliunaitė

AMERIKOS LIETUVIŲ KALĖDŲ SENELIS

TARP TUKSTANČIO šventinio spindėjimo švieselių milijoniniuose miestuose ir miesteliuose, bažnytkaimiuose ir kaimuose, Kalėdų Senelis keliauja, dalydamas dovanas. Lietuvoje jis atnešdavo dovanų tik vaikams, todėl jie labiausiai ir laukdavo tų švenčių. Šitame krašte jis vienodai dosnus visiems, nes čia labiau nei kur kitur yra priimta dovanoti Kalėdų švenčių proga.

Tėvai perka dovanas savo vaikams, vaikai tėvams, vyras prisimena žmoną, žmona galvoja apie vyrą, giminės perka dovanas giminėms, pažįstami stengiasi prisiminti pažįstamus, kad ir mažu bei kukliu kalėdinio atviruko ir pasveikinimo pavidalu. Ir vis darbo tam Kalėlų Seneliui. O jis tik, pasikinkęs stirnų porą, jei sunkiau veža, net tris poras, kad keliauja, tai keliauja, dovanas išvežiodamas.

Gražus tai paprotys dovanoti. Jis yra kilęs iš pačios Kalėdų šventės prasmės. Juk sakoma, kad Kalėdos — tai šeimos šventė. Tuo metu visi stengiasi pabuti savo artimųjų tarpe, kad ir kaip per visus metus užsiėmę budami, porai dienų jie skuba į gimtojo lizdo prieglobstį, pasimato su tėvais, jei jie dar gyvi, pabendrauja su kitais šeimyniečiais. Maža ar didesne dovanėle jis praktiškai tą namiškį ar artimąjį prisimena, tuo parodydami, kad jis nėra vienas, turi šeimos šaknis, kurios jį riša prie vieno kamieno.

Lietuviškas Kalėdų Senelis

Musų atminime Lietuvoje Kalėdų Senelis keliaudavo ne tokiais dideliais nuotoliais, kaip dabar. Viename lietuviškame kamiene jausdamiesi, Amerikos lietuviai Kalėdų Senelio supratimą praplėtė ir tam Seneliui pavedė didesnių uždavinių.

Kai tik Amerikoje atsirado lietuvių, kasmet Kalėdų Senelis su dovanomis per Atlantą keliaudavo, dovanas nuo čia esančiųjų veždamas tenai pasilikusiems artimiesiems.

O vėliau, kai Lietuva kurta, Kalėdų Senelis visų Amerikos lietuvių dovanas veždavo ne tik Kalėdų švenčių proga, bet kiekvienu metu, kai tik tenai buvo reikalinga kokia nors parama. Tada jau niekas nežiurėjo, kad apdovanojamasis butinai butų brolis, sunus ar tėvas, svarbu, kad lietuvis. Amerikos lietuvis skyrė savo auką Lietuvai, kurioje, jis žino, kad gyveno tie patys lietuviai, jei ne artimieji iš šeimos, tai artimi ir brangūs, nes tos pačios tautos.

Kalėdų Senelis Tremties Stovyklose

Šiandien skelbiama, kad šioje šalyje jau yra apie trisdešimt tukstančių naujai atvykusiųjų lietuvių. Jie yra tie gyviausi liudininkai, nes jie matė, kaip Amerikos lietuvių Kalėdų Senelis važinėjo po jų stovyklas, kaip jis jiems dalijo dovanas. Maisto ir drabužių, avalynės ir vaistų siuntiniai — argi tai nebuvo tos gausiosios Amerikos lietuvių dovanos! Gražiausioji kalėdinės dovanos, tiektos ne tik Kalėdų švenčių metu, bet visus ištisus kelerius metus, ligi tik ji buvo reikalinga, ligi tie keliasdešimt tukstančių žmonių tapo ištraukti iš vargo naujuose kraštuose savarankiškai kurtis pradeda. O tos garantijos — tiems tremties stovyklų lietuviams Amerikon atvykti, argi jos nebuvo Amerikos lietuvių Kalėdų Senelio didžiausia dovana!?

Kalėdų švenčių savo artimuosius pripratę prisiminti, šitaip Amerikos lietuviai suprato Kalėdų Senelio uždavinį, ir dabar juos prisimena ir ištisus metus ir paskiromis progomis.

Kalėdų švenčių proga ir šiemet, kaip ir kitais metais, iš Amerikos laivais ir lėktuvais nukeliavo tukstančiai dovanų Europoje ir kt. esantiems lietuviams. Ir vėl Kalėdų Senelis turės darbo, bet ir linksma širdimi jis jas dalys, matydamas tuos žmones, taip besidžiaugiančius, kad jie, nors ir savo šeimyniečių neturi, bet turi plačiosios šeimos narių-lietuvių.

Kalėdų Senelis Pas Senelius ir Vaikučius

Vaikščios šiemet Kalėdų Senelis po Vakarų Vokietijos ir Austrijos tremtinių stovyklas, kaip ir pernai, kaip jau daug metų, glostys vaikučiams galvutes, išims po dovanėlę iš savo krepšio, nušluostys jų džiaugsmo ašarą, suramins jų motulę, užsuks į senelių prieglaudas. Ir pabus Senelis pas senelius, papasakos jiems, kad nesvarbu, kur jis yra, jais rupinamasi, nesvarbu, kad jų pačių vaikų nėra ar net giminės išmirę, yra kiti — plati lietuviška šeima, kuri juos savo šeimyniečiais skaito ir prisimena.

Kalėdų Senelio maiše dovanos dar nebus išsisėmusios, jis dar turės jų ir ligoniams. Jis juos suras tarp svetimų žmonių, svetimuose miestuose ir senatorijose. Jis išskirs juos iš tos gausybės, atpažins tuos, pas kuriuos yra išsiųstas. Ir jis įteiks jiems, kas jam buvo Amerikos lietuvių įduota.

Kalėdų Senelis į Lietuvą

Žino Kalėdų Senelis, kad jis atspėja tukstančių širdžių troškimą ir jis laukia tokios dienos, kada jam bus paliepta aplankyti su dovanomis ir tuos tikrosios šeimos narius, su kuriais mums dabar uždrausta susisiekti, kuriems jau trylikti metai nebespindi Kalėlų eglutės.

Ir kiekvienomis Kalėdų šventėmis, kiekvieną kartą gimstant žvaigždei, jis žadina viltį, kad vienos tokios Kalėdos išauš, kai savo kelionių maršrute pirmoje eilėje jis ras įrašyta: Lietuva.

Vytautas Kasnulis

KALĖDOS TĖVIŠKĖJE

PER AUKŠTUS kalnus, per žemus klonius, per Nemuno iš jievarėlių šakų nutiestą tiltą, devyniaragį elnią pasikinkęs, kurio šakotuose raguose kalveliai kala, sliesorėliai lieja, auksinėse rogėse su šilko botagėliu, važiuoja KALĖDOS.

O paskui jas, įkandin, pavydami ir pralenkdami, skuba traukiniai ir autobusai, sausakimši keleivių. Oras kvepia eglėmis šypsosi. Traukinys sušvilpia, išleidžia laukų stotelėje burį žydinžiais veidais žmonių, ir vėl skuba tolyn.

Ak, kaip gera ir miela tėviškės laukuose. Suglaudi usus su atvažiavusiu pasitikti tėvu, ilgai kratai rankas ir be žodžių taip gera, ramu. Bėris, pažinęs savąjį, suprukščia ir aida su skambučiais lygiu sniego keliu.

Tolumoj sužiba tėviškės langai, jau matai ir mėnulio šviesoj žibančius prieklėčio topulius. Sugirgžda durys, puoli glėbin prie savo sengalvėlės mamytės ir ilgai, ilgai laikai priglaudęs jos mielą veidą. Šypsosi brolis, meiliai žiuri seserys.

Kokia gi graži ir miela namų paguoda ir kaip šilta širdžiai savųjų tarpe. Pasiilgimas žodžius sukanda ir kai širdys meile kalba, taip sunku rasti ką nors vienas kitam pasakyti.

Mama skuba paruošti svečiui ką nors užkąsti ir vis, kur budama, kur skubėdama, negali atitraukti akių nuo savo sunaus, taip ilgai nematyto, pasiilgto. Nesiseka jai darbas, o be to, ir dukterys nebesusigaudo. Tai, žiurėk, viena prisiglaudusi prie brolelio čiauškia, tai kita skuba šeimos naujienas išpasakoti.

Ir kai vidurnaktis snieguotom kojom perlipa medžių viršunes, išsitiesi minkštuos mamos paklotuose pataluose, apsikloji kvepiančioms, iš skrynių paimtom, drobulėm. Mama dar tave apklosto, perbraukia per plaukus savo ranka ir meni tas dienas, kaip buvo gera augti jos prieglobstyje.

Kučių rytas visa šviesa įlindo į kamarą. Atbundi vėlyviems pusryčiams. Brolis jau parengė roges ir netrukus važiuosime parvežti eglutės iš miško. Greit užkandom ir išbildam į kiemą, kur pirmiausia pasitinka Margis vizgindamas uodegą, kažkaip meiliais garsais kutena ausį šulnio svirtys. Greit skubi klėtin, daržinėn, kur pasitinka tave maukdamos karvės, suprunkščia arkliai, mekena avys. O šiltas gyvulių kvapas koks mielas, mielas!

Suradę miške gražią eglę, kertam ją, guldom į roges ir, šarma pasipuošę, grįžtam namo. Po to skubam prikapoti malkų, kad per šventes nereikėtų paimti kirvio į rankas, aptvarkyti kiemą, tvartą, prikapoti burokų, bulvių, doklus šieno prikimšti ir dar gerą kugį nuo nampusės nuversti.

Tėvas jau iškureno pirtį ir pro duris verčiasi pirmojo garo kamuoliai. Vyrai eina pirmieji vanotis. Pasiimam kibirus, bliudus, kvepiančias beržines vantas, baltus, kaip sniegas, drobinius baltinius, įsimauname į klumpes ir girgždiname sniegą. Atėjo ir kaimynai. Ak, kaip gera pirtyje. Susėdame ant plautų ir plepame visokius niekus. Tegu atšunta kunas. O paskiau, kai grįžtame pirmai mazgotei pypkes surukę, tėvas duoda pirmąjį garą. Tik, šmurkšt, ant degančių akmenų kibirą šalto vandens! Visi suklumpam, kad garas nenuplykytų. Ir kai karšti vandens burbulėliai išsiraito palubėje, tėvas kviečia išsitiesti ant viršutinių plautų. Duslu nuo karščio, bet ką darysi, lipu su vyrais. Tėvas gi pats vanojasi, o brolis man žada miesčionišką šutą nuimti.

Pasidedu šalto vandens bliudą prie galvos ir laukiu. O gi brolis, pamirkęs beržinę vantą tarp ledų tik čarkšt, čarkšt per pečius, per nugarą tik vanoja, tik vanoja. Oro man maža ir aš dustu. O tėvas tik šaukia: dar daugiau garo, a te-te-te-te, dar pilkit kibirą vandens ant krosnies. Įmerkiu galvą į bliudą ir žiopčioju. Laikaus. Kunas dega nuo karščio ir vandens lapų. Šiaip taip išsilaikau ir galva nesvaigsta.

Po vyrų į pirtį eina moterys. Mat, jos nemėgsta tiek daug vanotis kaip vyrai ir joms užtenka antrinės šilimos.

Kol troboj atsigaivinam su alaus stikline, klegėdamos grįžta ir moterys.

Vakarinės žvaigždės jau trodo Kučių metą. Moterys padengia stalą, po staltiese padėdamos plonai išskleisto šieno. Uždega ir žvakes. Paskiau pradeda keliauti įvairiausi valgiai: aguonėti ir kanapėti pyragaičiai, kurie yra valgomi su aliejumi, spaustu iš kanapių sėklų, čia pat išsitiesusios tyso plokščios silkės, giliai paskendusios rudame skystime, toliau keptos, tušintos, marinuotos, čia ir šližikai, aguonų pienas, žirniai, kviečiai, kisielius, kompotas, bulvės, kopustai. Dvylikos rušių valgių turi buti mažiausiai. Bet dažniausiai buna jų kur kas daugiau.

Atsistoja tėvas su plotkele rankoje. Jis dėkoja Aukščiausiajam, kad vėl gali visi šeimos nariai draugėn susirinkti ir švęsti Kalėdas. Lauždami vienas nuo kito plotkelės ir taip dalindamiesi mini, kad ir visi šeimos vargai bei džiaumsmai butų drauge pergyvenami.

Po Kučių vakarienės traukiam iš po staltiesės šieno šiaudelius. Kas ištraukia ilgą, gražų, tam ir gyvenimo kelias bus gražus. O kas ištraukia trumpą — juodas šešėlis perslenka per veidą. Po to tas šienas nešamas galvijams, kuriems stengiamasi padalinti lygiomis. Kai kas mėgina eiti pasiklausyti galvijų kalbų, nes buk jie 12 valandą kalbą ir, neturį nė mažiausios nuodėmės, galį pasiklausyti ir suprasti jų kalbos.

Kučių dieną oras buvo labai gražus ir saulė pusnynais ritosi. Tėvas džiaugėsi, kad ateinančiais metais gerai užderės žirniai, pupos, vikiai ir kiti ankštiniai. O obuolių, bulvių ir riešutų busią per valiai.

Vakaruodami juokavome, kad jaunesnioji sesuo stengėsi trobą šluoti atbula, o po to, išnešusi šąšlavas klausėsi, kurioje pusėje šunes loja. Mat, iš tos pusės turės atvykti piršliai ir, žinoma, paskui juos ir išsvajotas jaunikaitis.

Pagal seną paprotį krosnyje laikėme išdžiuvusią beržo pintį, kad ji per naktį iki Kalėdų ryto degtų. Kalėdinės šventės ugnis reikalinga dėl namų palaimos.

Kalėdų rytą atsikėlėme su pirmaisiais gaidžiais. Įsisupę į kailinius, šalčiui tvoras poškinant, tiesiu žiemos keliu išdundėjome į plentą, nuo kurio iki bažnyčios dar geros 7 mylios. Musų bėris nesuvaldomas. Kai įsibėgėja, tai kokias šešias septynias roges pralenkia ir po kiek laiko pailsėjęs vėl, aida, pirmyn. Iš po kanopų krenta ant kailių, apykaklės ir veidų sniego gniuštės, o rogės lygiu sniego keliu švilpte švilpia.

Netoli miestelio mus pasitinka pirmieji Kalėdų varpų dužiai, skrendą per pusnynus ir medžių viršunes. Pražydusios danguje žvaigždės mirga ir linguoja.

Užbaigia griausti vargonai. Žmonės pasipila gatvėje, spaudžia vienas kitam rankas, bučiuojasi, linki gražiausių bei linksmiausių Kalėdų.

Namo grįžome nebe vieni. Paskui musų roges čiuožė dar dvejos, vežinos mamos brolius ir jų vaikus.

Putojo balta putele pasipuošęs alus, blėso lempa nuo dainų balsų, dukome armonikos garsuose.

Kalėdos pralėkė žaibu. Ir vėl sustojo tėviškės stotelėje traukinys, sušvilpė ir, dumus palikęs, nudundėjo tolyn...

Juozas Balčiunas

KALĖDŲ ŠVENTĖS

KALĖDOS ČIA PAT. Galima sakyti jau beldžiasi jos į duris. Tik ką gi ras įėjusios? Kokia musų nuotaika ir pasiruošimas? Ar tebėra Kalėdos tokios pat džiugios, prasmingos ir laukiamos, kaip seniau, kaip savo krašte ir tėviškėse?

Tikras esu, kad per didžiąsias šventes butinai suteikiam savo dvasiai nors kelias atliekam valandėles, kad nukeliautų ten — už okeano, už jurių-marių, už kalnų ir miškų, kur pasilikęs toks mielas kraštas ir gal dar kaikas iš brangių mums gyvųjų.

Visi tebe menam, su kokiu d i d e l i u džiaugsmu laukdavom tuomet Kalėdų. Tikrai lietuviškos ir įdomios jos budavo tik kaimuose, pas musų močiutes. Čia tie senieji papročiai, ypatingos apeigos ir budingi valgiai. Kur dabar tasai avižinis kisielius, parpeliai, gryno medaus miešimas, aguonų pienas ir visi kiti valgiai — ligi dvylikos. Daugelis miestiečių, kad ir labai aukštų ponų, palikdavo triukšmingus miestus ir skubėdavo į tylų, ramų savo kaimą. Tik ten pajusdavo visą Kalėdų prasmę, tik ten atgaivindavo savo dvasią.

Kalėdos — taikos, ramybės ir šeimyninio bendravimo šventės. Tikroji palaima ir džiaugsmas, kai visi šeimos nariai susėsdavo už Kučių stalo. Tos Kučios, tas palaimintas vakaras ir budavo visų švenčių esmė. Šventas, nuotaikingas, kupinas mistikos, paslapčių vakaras. Nei triukšmo nei girtavimo tą vakarą neleidžiama. Ir visą dieną rimtas susivaldymas, pasninkas — dideliam, išganingam įvykiui pasirengimas. Vakare prie stalo nuotaika rimta, pamaldi, tarytum bažnyčioj. Ir pačios Kučios, ypač plotkos laužymas, tarytum paskutinė Kristaus vakarienė su apaštalais. Šienas po staltiese gimimo Betliejuje prisiminimas. Čia du didieji momentai tarytum sujungiami: Kristaus atėjimas į pasaulį ir Jo kančių pradžia, kad išvaduotų tą pasaulį iš piktosios prigimties.

Šio krašto Kalėdos daug kuo skiriasi. Ten mažiausiai trys dienos, o čia — gerai, jei vieną dieną kas gauna. Kučių beveik nėra, jos svetimos. Nėra nei tos mistikos, nei pamaldaus susikaupimo, nei tokios nuotaikos. Priešingai: didžiausias triukšmas, blaškymasis ir nervų tampymas.

Kalėdos Amerikoj vienos iš triukšmingiausių ir gyviausių žiemos švenčių. Tikriau pasakius, laikas ligi švenčių. Visa tai tvarko ir daugiausia nulemia pramonė, biznis. Iš anksto, prieš mėnesį dar pradedama psichologinė ir kišeninė gyventojų ataka. Atakuoja iš visur, įvairiausiais budais: reklamos, šviesos, puošniausi parduotuvių langai. Visur tik šaukia ir rėkia: Christmas Trees! Christmas Gift! Christmas Greeting Card!

Įvairiausi medeliai (gyvi, dirbtiniai, žvakutės, lempelės, jų papuošalai), dovanos ir sveikinimo kortelės tai trys pagrindinės Kalėdų meto šakos, kur specialioji pramonė sukaupia savo dėmesį ir milijonus dolerių pelnosi iš švenčių. Dovanos perkamos visiems — reikia ar nereikia. Kitur tik vaikai apdalijami ir neturtingieji sušelpiami, kad ir jiems šiokia tokia paguoda butų per šventes. Amerikoj dažnas jau tiek turi gautų dovanomis Kalėdų proga marškinių, kaklaraiščių, nosinių ir kitokių daiktų, kad porą šimtų metų gyvendamas nesunaudos.

Sveikinimo kortelių irgi milijonai paleidžiami po visą kraštą. Ir sveikinama ne todėl, kad tai nuoširdu, malonu, bet kad taip reikia, taip visi daro. Vieną kartą metuose atsimena kokį žmogų ir siunčia. Net čia pat už sienos gyvenančiam savo kaimynui irgi rašo. Kortelėj nei vieno savojo, gyvo žodžio — viskas iš fabriko. Tik vardas ar pavardė pridedama. Labai patogu: nei galvoti nei gaišti nereikia. Viskas numatyta ir paruošta. Tik mokėk pinigus — daugiau dolerių. Ir doleriai grudasi į biznierių kišenes — be reikalo, be naudos.

Atiduodami duoklę svetimiems dievams, jeigu neišvengiama, nepamirškim ir savųjų tikrai gražių, prasmingų papročių. Kiekvienas gyvas padaras ištvermingai laikosi savo prigimties. Priderėtų ir žmogui, kas sava, gražu, budinga, visados išlaikyti. Jeigu jau esame tokie dosnūs ir butinai palinkę ką nors nudžiuginti su dovanomis per Kalėdas, tal nepamirškime tų brolių, seserų, kurie tikrai vargsta ir reikalingi musų pagalbos. Jų dėkingumas lydės mus per visą gyvenimą.

Vytautas Kasnis

GRAŽIOJI NEMUNO ŠALIS

TĖVIŠKĖS VAIZDAI

MUSŲ VISŲ didžioji širdies meilė — LIETUVA. Ji užburta pasakos gražuolė su savo aukso ir sidabro rūbais, su deimanto bokštais, su slėniais ir upėmis, kalnais ir ežerais, su rymančiais rupintojėliais beržų pavėsyje.

Jos vaizdai sapnuose, jos vaizdai kiekviename kelio žingsnyje, puošniuose rūmuose ir varganose lušnėlėse. Jos ilgesys — amžinas ir nesibaigiantis, einąs iš kartos į kartą, iš lietuvio širdies į lietuviuko širdelę, skverbiantys iš seno į jauno krutinę, kuriam tos gražiosios pasakų šalies neteko matyti.

Ir jei paukščių apskridęs Lietuvos padangę, tą mažąjį, gražųjį pasakos kraštą, norėtum nutupti, sparnus suglausti gražiausioj vietoj, ai, kaip butų sunku ją išsirinkti. Visur tavo akis veria nepaprastos grožybės, kur laukai nusėti sodybomis, miškais, miškeliais, išraizgyti upėmis ir mėlynais ežerais, ežerėliais, daubomis, kalnų kalneliais, senkapiais, piliakalniais ir senų pilių liekanomis.

Per ją keliaudamas, lyg iš rašto skaitai ir jos didžiąją praeitį, seną garbingą istoriją, vėliau sunkius laikus, varganas dienas ir pagaliau vėl sušvytusią spinduliais.

Nuklysk į pirmąją Lietuvos sostinę Kernavę, kur prieš 700 metų Mindaugas buvo vainikuotas Lietuvos karalium ir tau prieš akis atsivers musų istorijos lapai, prisimins praeities dienos.

Žiurėk, atsisėdi vešlioje, kvapioje pievoje Pajautos slėnyje, į kurį atsirėmę stovi trys piliakalniai: Aukuro kalnas, Mindaugo sostas ir Lizdeikos sakykla ir, rodos, matai, kaip geltonplaukės lietuvaitės, baltomis, kaip angelo drobulėmis apsigaubusios, kurena amžiną ugnį, kuri rusena Aukuro kalne. O ten, Lizdeikos sakykloje, renkasi buriai žmonių, pasirodo žilas kaip obelis Krivių Krivaitis, apsuptas vaidilų burio, kurių rankose virpa kanklių stygos.

Greit pasigirs trimito garsai, suprukš žirgai trypdami žemę ir Mindaugo soste pamatysi išeinantį iš savo pilies pirmąjį Lietuvos karalių, garsųjį musų protėvių žemių valdovą. Niurus ir susimąstęs, baltais kailiais pasipuošęs jis išeina skelbti karvedžiams ir kariams, ir visiems lietuviams linksmą ir džiugią naujieną — didelės valstybės įkurimą...

Keliauk iš Aukštaitijos į Žemaitiją ir sustok Šatrijos kalne, iš kur atsiveria nepaprastai gražus apylinkės vaizdai ir tu prisiminsi ne tik pasakomis bei padavimais apipintą kiekvieną savo gimtąjį kampelį, bet ir tas sunkiąsias baudžiavos dienas, kada žemės vaisių neprivalgęs nuo aušros iki vėlos sutemos jungas jungą vijosi.

Pavaikščiok per Prusų pasienio kaimus, pasiklausyk iš lupų į lupas einančius gyvuosius žodžius ir tu prisiminsi savo kraštą gyvenusį tuos laikus, kai "anei rašto, anei druko mums turėt neduoda, negu, sako, bus Lietuva ir tamsi ir juoda".

—o—

Prisiminę gyvuose vaizduose savo gimtąjį kraštą, nuklyskime į Vilnių į musų gražiąją sostinę, kurią pirmą kartą teko lankyti lenkų okupacijos metais.

Buvo tai Vasario mėnuo, kuris moka verkti, moka išdaigauti, buna linksmas ir saulėtas, geba vėju užauti ir šalčiu ledus kaustyti ir lyg karalaitė pasipuošti spindinčiais sniego kalnais. Bet koks išdaigininkas jis bebutų, jis musų širdžiai mieliausias, nes, anot poeto:

Baltąjį Vasarį,
Dvelkė laimės vėjas,
Nuskambėjo garsas
Per pasaulio plotus:
Tu iš stiklo grabo,
Amžius iškentėjus,
Kėleis karalaitė, —
Laisvė spinduliuota.

Keliaujame Vilniaus bruko gatvėmis. Pirmą kartą. Nuotaika nepaprasta. Žodžiais neišpasakysi. Savo tėvynėje, savoj sostinėje jauties svetimas. Norisi šaukti, norisi rėkti, garsiai, garsiai lietuviškai kalbėti. O Vilniau! Musų svajonė ir didžioji meilė, musų išsiilgtasis Gedimino mieste, Dievo Motinos Aušros Vartai, grįžkite prie Lietuvos kamieno, tesusijungia tėviškės vieškeliai ir laukai.

Nedrąsiai dairomės aplink. Lenkų kalba drasko ausis, lenkų žvilgsniai sminga ir užgauna musų širdis. Rodos, mes matome, kaip tukstančių tautiečių rankos kyla į dangų prašančios pagalbos, girdime jų aimanuojančius žodžius, prašančius laisvės, nes rytmečiai ukanom pievas nusėja,

beržas ir liepos pravirksta rasom;
Gedulo maršą niuniuodamas vėjas,
Užia, nubėga Vilnijos kalvom.

Pirmiausia kopiam į Tauro kalną, į Gedimino pilį. Minam kelius, kuriais žygiavo Lietuvos karžygiai, žiurim aplink ir dairomės ten, kur krypo ir Gedimino, Vilniaus įkurėjo žvilgsniai.

Pavargę susėdome ant suolelio. Tyliai ošia šimtmetiniai medžiai, linguoja nuogas šakas. Musų mintys nusikelia gilion Lietuvos senovėn, kai čia dar augo neįžengiami miškai, kai susirinkdavo didžiunai medžioti taurų. Rodos, girdime trimitų balsus, šuvius, žirgų kanopų dundėjimus bei šunų-skalikų balsus.

Rustus ir susimąstęs, iš po nakties miego, atsibudo kunigaikštis Gediminas. Palikęs kailių guolį, jis išeina iš savo palapinės. Jo šarvuose žaidžia pirmieji rytmečio saulės spinduliai.

— Vygandai! Šauk Krivių Krivaitį. Tepasako jis, ką reiškia šios nakties mano sapnas, — sako Gediminas.

Aplink ratu susėda karvedžiai ir jų palydovai, iš ragų pilasi midus.

Baltas, kaip pražydusi obelis, Krivių Krivaitis, ramiai ir susimąstęs aiškina Gedimino sapną.

Valdove! — sako jis: tas geležinis vilkas, kurį tu naktį sapne matei, reiškia, kad tu pastatysi ant Tauro kalno pilį, kuri bus stipri ir galinga, kaip tas geležinis vilkas. O tas garsas, kurį tu sapne girdėjai staugiant vilką ir tau atrodė, jog jame šauktų šimtai vilkų, reikš, kad pilies garsas bus taip skambus, kad jo vardas skambės po visą pasaulį.

Susirupinęs Valdovo veidas pralinksmėjo. Šypsena apgaubė ir karvedžius bei jų palydovus. Suskambėjo kanklės, o jų garsų virpesiai sklido medžių viršunėmis.

Gedimino sapnas virto tikrove. Nuo aušros iki sutemos skambėjo kirvių dužiai, krito Tauro kalno medžiai, augo akmens sienos, kilo aukštyn pilies bokštas.

Pailsėję ir istoriniais prisiminimais atkurę vaizdus, mes kopiame aukštyn į pilies kalno viršunę, iš kur dairomės aplink.

Miestas skęsta bažnyčių bokštuose. Iš jų sklinda rytmetiniai varpų dužiai mums minte minė Dr. Vinco Kudirkos varpus, šaukiančius: kelkitės, kelkitės iš vergijos ir priespaudos.

Apsvaigę taip pasiilgto Vilniaus miesto ir apylinkės vaizdų gražumu, stovime susimąstę, nekalbūs. Apačioje rangosi Neris, lyg skųsdamasis, lyg dejuodamas, kad jis neša daug daugiau vargdienėlių lietuvių ašarų, negu gelmių vandenėlio. Apie Tauro kalną supanti Vilnelė, sukdamosi nuo Bernardino sodo ir prisiglaudusi prie motinos Neries, lyg mažas kudikėlis lieja ašaras.

Toliau matyti Trijų Kryžių kalnas, o kalno papėdėje išdidžiai stovi Vilniaus Katedra, kur ilsisi musų didžiųjų kunigaikščių kaulai. Čia senų senovėje buvo Šventaragio gojus. Ir kur dabar yra altorius, stovėjo Perkuno dievaičio garbei kurenamas aukuras, vaidilučių globojamas.

Kelias valandas praleidę Gedimino kalne, iš kur grožėjomės Vilniaus miesto ir apylinkės vaizdais, mes pakopomis leidomės žemyn.

Aplankę Vilniaus Katedrą ir atdavę pagarbą Lietuvos karaliams bei kunigaikščiams, kurių karstai yra bažnyčios rusyje, mes išėjome į Gedimino gatvę.

Kiek širdžiai mielas ir malonus mums buvo žvilgsnis į Vilnių iš Gedimino pilies, tiek nemaloniai mes vėl pasijutome eidami jo gatvėmis, kur užavo okupantai, vėl taip skaudžiai mums primindami, kad sostinė dar tebevargsta priešo vergijoj ir priespaudoje, kad kalėjime kali šimtai nekaltų lietuvių, mylinčių savo lietuvišką kalbą, neišsižadančių savo tėvynės ir teisių į Gedimino pilį, kur turi kabėti musų trispalvė vėliava.

Širdies gelmėje šaukdami pasauliui, kad mes be Vilniaus nenurimsime ir priešo klastai vis tiek padarysime galą, musų ausys staiga išgirdo malonius garsus. Burys jaunuolių, garsiai lietuviškai kalbėdami, lenkė mus. Juk tai Pranas Žižmaras, Umbražiunas, Žukauskas, Graužlys. Nušvito akys, nušvito ir Vilniaus gatvės vaizdas. Ir taip musų didžiausiam džiaugsmui dar daug sutikome žmonių kalbančių lietuviškai.

Apėję ratu apie garsųjį Lukiškio kalėjimą, kur daugelis lietuvių buvo ir tebėra kankinami, mes siauromis gatvelėmis, vingiuojančioms tarp bažnyčių ir gražių namų, priėjome garsiąją Aušros Vartų koplytėlę, įsirėmusią tarp murų, kukliai menančių pakeleiviui, kad čia yra žymusis Dievo Motinos paveikslas, prie kurio ašaras liedami lietuviai maldauja Vilniaus kraštui laisvės.

Einame į Rasų kapines, kur koplytėlės varpas skelbė, kad vėl vienas pavargęs žemiškoj kelionėj, poilsio ieškot atėjo. Suklumpame prie Lietuvos patrijarcho Dr. Jono Basanavičiaus kapo, aplankome kitų lietuvių kapus, kurių kunai ilsisi garsiuose Rasuose, mes susimąstę, prisiėgti vėl mindžiojame kojomis Vilniaus bruko gatves, gatveles, skęsdami bažnyčių bokštų šešėliuose ir glausdamiesi prie šaltų murų.

Vakaro sutemoj Vilniaus gatvės išsipylė su garsiom kalbom, juoku bei krykštavimais. Nevidonai džiaugėsi pavergtųjų ašaromis ir gėrė jų kraują stiklais. Blizgėjo jų batai, uniformos spalvom mirgėjo ir čežėjo šilkas tarp girtų galvų.

Iki išnaktų kalbėdamiesi su tauraisiais vilniečiais lietuviais, klausydami jų sunkius gyvenimo kelius ir pasiryžimus kovai dėl lietuvybės, mes stebėjomės jų drąsa, ištverme bei ryžtumu.

Ir kai ryto metą mes iškeliavome į Vilnijos Dukštą, susipažinome su ukininkais ir jų gyvenimu, mes negalėjome atsidžiaugti jų nuoširdumu ir idealistiškumu, kurį jau buvome patyrę ir Vilniaus lietuvių tarpe. Jų širdyje išnešiota tėvynės meilė, Lietuvos laukų platybėse išugdyta, jokia jėga niekas negali išplėšti, nei užuomarštin nunešti, nes jos nepakels jokios plačios lobių šalys, nei svetimos vilionės ar aukso blizgėsys, nes pakelyje pasviręs tėviškės berželis už viską brangesnis. Jiems tėvynės pasaka yra už viską gražiausia, kurią seka pievos ir tėviškės žali laukai, nors

nuo Lydos, Krėvos ligi Vilniaus bokštų,
Nuo Vygrių, Vidžių ligi Akmenos, —
Visi laukai, visi kalneliai trokšta,
Visais upeliais plaukia aimanos.

Priverčiamojo Darbo Klausimu

Lapkričio 17 d. New Yorke Baltijos Laisvės Namuose susirinkę Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos, Rusijos, Ukrainos, Vengrijos tautinių komitetų bei tarybų atstovai, be to atstovai buv. politinių kalinių tarptautinės federacijos, sovietų pavergtųjų kraštų profesinių sąjungų tarptautinių unijų, laisvų žurnalistų tarptautinės federacijos, centro Europos krikšč. demokratų unijos, tarptautinės ukininkų unijos, centro Europos liberalų unijos, centro Europos socialistų unijos, išklausę pranešimą apie Jungtinių Tautų komisijos pradėtą svarstyti Jungtinių Tautų Tarptautinės Darbo Organizacijos Priverčiamajam Darbui Tirti Ad Hoc Komisijos raportą, priėmė ir pasirašė šitokią Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui rezoliuciją:

— Tol nenurims žmonijos sąžinė ir negalės buti patikrinta pasaulio taika bei saugumas, kol politiniais ir ukiniais sumetimais egzistuos priverčiamojo darbo santvarka. Todėl pagrįstai augščiausiosios pasaulio institucijos komisija kaip tiktai dabar imasi žmonių vergijos buvimą ir atgaivinimą svarstyti. Deja, daugelis tų kraštų, kuriuose vergijos buvimas yra įrodytas, šiuose svarstymuose nedalyvauja. O net ir tie iš musų kraštų, kurių vardas atstovaujamas, atstovaujami išdavikų, galinčių kalbėti tik už bolševikinę kliką ir jos marionetes, primetusias savo valdžią sovietų orbitoje kalinamoms tautoms. Todėl pareiga ir teisė kalbėti už valstybes ir milionus nebylių vergų priklauso mums, kurie laisvajame pasaulyje galime prabilti laisvai ir be baimės. Mes tad, susirinkę Baltijos Laisvės Namuose, priėmėme Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui įteikti šią svarbią rezoliuciją:

1. Mes laikome, kad Jungtinių Tautų Pilnatis Jungtinių Tautų Chartos ir pagrindinių žmogiškojo teisingumo principų yra įpareigota pasmerkti priverčiamojo darbo ukiniais ir politiniais sumetimais praktikavimą, kur tatai pasireikštų, ir reikalauti, kad tatai butų panaikinta;

2. Su dėkingumu sutikdami Jungtinių Tautų Tarptautinės Darbo Organizacijos Priverčiamajam Darbui Tirti Ad Hoc Komisijos raportą, mes laikome, kol priverčiamojo darbo šantvarka bus panaikinta, Jungtinės Tautos savo pačių Chartos yra įpareigotos tas pasibaisėtinas sąlygas padaryti savo studijų, tikrinimo ir raportų nuolatiniu objektu;

3. Toliau, mes laikome, kad pagal Jungtinių Tautų Chartos įžangą ir 1,55 bei 56 str. priverčiamojo darbo ukiniais ir politiniais sumetimais praktikavimas yra nesuderinamas su buvimu Jungtinių Tautų nariu, ir kad tos vyriausybės, — Jungtinių Tautų ligšioliniai nariai, — kurios savo ar užgrobtuose kraštuose praktikuoja priverčiamąjį darbą, netesi savo įsipareigojimų, kuriuos joms uždeda Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, o todėl pagal Jungtinių Tautų Chartos 6 str. turi buti iš Jungtinių Tautų pašalinti.

4. Pagaliau mes laikome, kad Jungtinių Tautų Chartos įžanga ir 1,55 bei 56 str. įpareigoja visus Jungtinių Tautų narius imtis visų kitų butinų veiksmų priverčiamajam darbui panaikinti visur, kur pasaulyje jis bepasireikštų.

Lietuvos vardu rezoliuciją pasirašė LLK pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas.

Rezoliucijai Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui įteikti susirinkimas išrinko 4 asmenų delegaciją.

Ta proga Amerikos Balsas ir Laisvosios Europos Radijas įrekordavo atskirų kraštų atstovų kalbas į savo pavergtuosius kraštus. Lietuvių vardu žodį tarė LLK pirmininkas V. Sidzikauskas ir LLK nariai V. Vaitiekunas ir J. Audėnas. Į susirinkimą buvo apsilankęs ir Europos Laisvės Komiteto prezidentas.

Studentų Žiniai

Ateinančiais, kaip ir praeitais mokslo metais Mid Europeen Studies Center numato skirti naujų stipendijų. Sąlygos joms gauti lieka tos pačios, kokios buvo anksčiau. Kandidatai turi buti ne jaunesni, kaip 18 metų ir ne senesni, kaip 32 metų. Jie turi buti kilę iš Lietuvos, ar kitų Sovietų pavergtųjų Rytų ir Centro Europos kraštų ir privalo pasižadėti grįžti į gimtuosius kraštus, kaip tik tai bus galima.

Stipenlijos skiriamos tik šių mokslo sričių studentams: Agronomijos, odontologijos, inžinerijos, miškininkystės, medicinos, gamtos mokslų ir viešosios sveikatos Studentams, turintiems bakalauro laipsnį, gali buti duodamos stipendijos ir šiems mokslams studijuoti: ūkio, teoriją, užsienio prekybą ir politinius mokslus.

Stipendijos padengia mokestį už mokslą, laboratorijų išlaidas, sveikatos išlaidas, $50.00 už mokslo knygas ir po $75.00 į mėnesį nuo spalio ligi birželio mėn. pragyvenimo išlaidoms padengti.

Norintieji stipendiją gauti turi kreiptis tuo reikalu raštu šiuo adresu:

Free Europe University in Exile, United States Scholarship program, Room 308, 4 West 57-th Street, New York 19, N. Y.

Prašymų formos gaunamos ten pat. Prašymai priimami nuo š. m. gruodžio 1 d. ligi kitų metų vasario 26 d. Vėliau gautieji prašymai nebus svarstomi.

Lietuvos Laisvės Komitetas.

Kongresinis Banketas Chicagoje

Kongresui užsibaigus, šeštadienio vakare, lapkričio 28 dieną, toj pačioj puošnioj salėj, kur vyko posėdžiai, buvo suruoštas gražus banketas. Svečių ir viešnių prisirinko pilna erdvi salė, ne tik delegatų, bet ir chicagiečių bei Chicagos apylinkėse gyvenančių.

Iškilmių programa pradėta su Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriems vadovavo p-lė L. Valatka, pianu palydint jaunam Šimučiui. Svečių tarpe buvo ir lietuvių draugai latviai, estai, ukrainiečiai ir kiti. Programai vadovavo inž. Rudis.

Ministerio P. Zadeikio vardu kalbėjo konsulas P. Daužvardis. Jis padėkojo kongreso atstovams už parodytą simpatiją Lietuvai ir lietuviams. Po to kalbėjo kongresmanas R. J. Madden, Jis pabrėžė, kad laisvės mylėtojai nenustos kovoję už savo teises, ir kad Jungtinių Amerikos Valstybių pagalba karo nuteriotoms tautoms yra geriausias ginklas prieš komunistus.

Jauna solistė p-lė Valatka padainavo porą dainelių "Palikta šalis" ir "Lopšinę".

L. Šimutis, ALT pirmininkas, savo kalboje pareiškė, kad Kersteno darbų daviniai turi buti perkelti į Jungtines Tautas ir laužoma komunistų geležinė uždanga.

Kongresmanas Charles J. Kerstenas sutiktas atsistojimu ir didelėmis ovacijomis. Jis savo kalboje paminėjo, kad prie rezoliucijos pravedimo kongrese daug prisidėjo ALT Vykdomojo Komiteto nariai ir p-lė M. Kižytė, Lietuvių Informacijų Centro vedėja.

Dainavos ansamblis, vadovaujamas muz. S. Sodeikos, vykusiai padainavo keletą dainų.

Hearsto laikraščių korespondentas Amerikos sostinėje Washingtone, pristatydamas valstybės sekretoriaus pagelbininką D. B. Laurie, paminėjo jo atliktuosius darbus praeityje ir kad jis studijavęs Princetono universitete.

Ponas Laurie savo kalboje pasidžiaugė lietuvių choro dainomis ir pareiškė, kad valstybės sekretorius prašė lietuvius toliau dirbti tą darbą, kurį lietuviai dirbo iki šiol. Jis gerai atsiliepė apie lietuvių pasirodymą Washingtone. Pabaltijo valstybių inkorporavimas į Sovietų Sąjungą niekad nebuvo ir nebus pripažintas — pareiškė Laurie.

Kaip kongresas, taip ir banketas praėjo gražioje nuotaikoje. Dalyviai, kiek teko pastebėti, banketu buvo patenkinti, gerame ūpe išsiskirstė į namus. Šis banketas ilgai nebus užmirštas patriotingai nusiteikusių lietuvių. Apie jį butų galima daug prirašyti ir visą jo eigą nušviesti, bet dėl vietos stokos laikraštyje neįmanoma tai padaryti.

Koresp.

Los Angeles, Calif.

ĮVAIRENYBĖS

J. Kaributas, dramos artistas, persikėlė iš Rochester, N. Y., ir čia jau įsikurė. Netrukus atsikelsianti ir šeima. Kariuomenės paminėjime pirmą kartą pasirodė Los Angeles lietuviams, padeklamuodamas poeto Bern. Brazdžionio eilėraščių.

—o—

Jonas Sutkaitis, klišių gaminimo specialistas, šiuo metu jau išėjęs į pensiją, persikėlė iš Brooklyno į Los Angeles. Jis turįs ir laikrodininko specialybę. Lietuvoje atostogavęs 1934-5 metais ir dirbęs Spaudos Fonde prie klišių gaminimo. Apie keturis metus gyvenęs Vokietijoje, apie tiek pat laiko Pietų Amerikoje. Puikus, anot jo, buvęs Kaunas, o ypač geros ten buvusios valgyklos. Mielai važiuotų ten gyventi.

—o—

"Lietuvių Tautos Kelio" abi dalys jau išparduotos. Jų dar galima įsigyti pas kai kuriuos platintojus. "Amerikos Lietuvių Vardynas" plaukia į pasaulį irgi labai didele sparta. Šias knygas išleido "Lietuvių Dienos", kurios dabar leidžia V. Ramono "Kryžius" angliškai. Romaną išvertė Milton Stark.

A. A.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys suteikia naudingų žinių Lietuvybės SLA Vajaus reikalais. — Klausykite nurodytomis valandomis

BOSTON, MASS. Vedėjas S. Minkus.
502 E. Broadway, Tel. SO. 8-0489
WBMS—1090 k. Sekmadieniais 12—12:30 val. po pietų.

BOSTON, MASS. Melody Hour, Vedėjas M. Pluta.
409 Broadway
WHIL—1430 k. Sekmadieniais 11:00—12:00 val. rute.

BROCKTON, MASS. Vedėjas P. Lapėnas.
119 Wrentham St., Dorchester, Mass.
WBET—1460 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. po pietų.

BROOKLYN, N. Y. Vedėjas J. Ginkus.
495 Grand St. Tel. EVenrgreen 4-9293
WWRL—1600 k. Trečiadieniais 9:30—10:00 val. vakare.

CHICAGO, ILL. Vedėja Sophie Barcus.
7121 So. Rockwell St.
WGES—1390 kl. Kasdiena 8:45 iki 9:30 val. ryte.
Pirmadieniais 7:00 iki 8:00 val. vakare.

CHICAGO, ILL. Vedėjas Margutis Radijo.
6755 S. Western Ave. Tel. GRovehill 6-2242
WHFC—1450 k. Kasdiena 9:15—10:00 val. vakare.
Sekmadieniais 1:00—2:15 val. po pietų
Ketvirtadieniais pridėtinė val. 7:00—8:00 val. vakare.

DETROIT, MICH., Baltic Melodies, Direkt. Helen Rauby,
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich. Tel. UN. 1-1072
WJLB — 1400kl., šeštadieniais nuo 8:30 — 9:15 vakare.

NEWARK, N. J. Vedėjas J. J. Stukas.
1264 White St., Hilside, N. J.
WEVD—1330 k. Šeštadieniais 4:45—5:30 val. vakare.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargiai.
110 The Boulevard
WPGH—1080 k. Sekmadieniais 1:00—1:30 val. po pietų.

SALEM, MASS. Vedėjas A. F. Kneižys.
WESX—1230 k. Šeštadieniais 11:00—12:00 val. ryte.

WATERBURY, CONN. Vedėjas Dr. M. J. Conley.
148 Grand St. Tel. 3-4747
WWCO—1240 k. Šeštadieniais 6:30—7:30 val. vakare.

WILKES BARRE, PA. Vedėjas Adv. J. Verbalis.
500 Bennet Bldg.
WILK—980 k. Sekmadieniais 12:05 iki 12:30 vak po pietų.

ANN HARBOR (DETROIT), MICH. Vedėjas R. Valatka.
15756 Lusure Ave., Detroit 27, Mich.
WPAG—1050 k. Sekmadieniais 3:00—3:30 val. po pietų.

SLA Reikalai ir Veikla

SLA 3-čio Apskričio Suvažiavimas

Pittsburgho ir apylinkės S. L. A. kuopos, jau per keliasdešimts metų yra susiburusios į 3-čią apskritį, per kurį yra atlikta daug naudingų darbų Susivienijimui ir mūsų tautos reikalams.

Per daugelį metų visas vietinis kulturinis bei tautinis veikimas koncentravosi apie SLA apskritį ir šiandieną S. L. A. apskričio veikėjai yra tie asmenys, kurie, beveik visose organizacijose užima vadovaujančias vietas.

Metiniai apskričio suvažiavimai yra, savo rušies, šventė, į kuriuos suvažiuoja veikėjai pasitarti Susivienijimo, musų tautos reikalais ir socialiai vieni su kitais susitikę maloniai praleidžia laiką.

Vienas iš tokių malonių 3-čio apskričio suvažiavimų įvyko š. m. lapkričio 22-rą dieną, 3 val. po pietų, Lietuvių Piliečių svetainėje, Pittsburgh, Pa.

Nenuilstantis SLA 3-čio apskričio pirmininkas, Stasys Bakanas, atidaręs susirinkimą ir paskyręs mandatų komisiją, pakvietė F. Rodger ir SLA vice prez. Povilą Dargį pakalbėti.

Abu kalbėtojai ragino susirinkusius, ypatingai šiuo laiku, prirašyti kuodidesnį skaičių naujų narių, nes nuo to priklausys musų SLA ateitis, taip pat paraginta kuopos ir apskritys ne tik išrinkti delegatus į įvykstantį ALT šaukiamą kongresą, bet ir skirti auką.

Apskričio valdyba išdavė raportus iš savo darbuotės.

Iš finansų sekretorės Gertrudos Dargienės ir iždininkės Bronės Pivaronienės pranešimų pasirodė, jog apskritys gerai finansiniai stovi, kasoje yra porą šimtų dolerių ir yra numatoma daugiau kapitalo sukelti. Jos ir pasiulė sukėlimui daugiau pinigų surengti "Card Party", kurios pelną skirti kuopų delegatų nuvežimui į SLA seimą, kuris sekančią vasarą įvyks Wilkes Barre, Pa.

Jų įnešimas buvo vienbalsiai priimtas. Kadangi pittsburghiečių tarpe randasi daug vertingų, lietuvių kalboje išleistų, knygų, turinčių daug svarbos ateičiai, todėl nutarta paraginti SLA narius, kad jie tos rušies knygas, jei jos nenaudojamos, pasiųstų į tam reikalui esantį archyvą Chicagoje.

Ateinantiems metams, su mažom pakaitom, išrinkta ta pati apskričio valdyba, kuri jau per eilę metų apskričiui darbuojasi.

Po suvažiavimo, vietinė South Side kuopa, pagerbimui Florence Rodgers (Radžiaus), surengė puikią vakarienę, kurioje be delegatų dalyvavo ir daug svečių.

Florence Rodžers, vietinis biznierius, kuris per daugelį metų pirmininkavo vietinei 104 kuopai ir daug dirbo apskrityje, šiomis dienomis, apleidžia Pittsburghą ir išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui į Floridą, kur jis yra nusipirkes bizni.

Kadangi F. Rodgers buvo visų mylimas veikėjas, todėl į vakarienę, jo pagerbimui, susirinko daug svečių.

Po vakarienės, Jurgis Žilinskas, perstatė kalbėti P. Pivarona, S. Bakaną, J. Virbicką, Mrs. B. Pivaroniene, Povilą Dargį, Mrs. Mičiulienę ir daugelį kitų, kurie linkėjo F. Rodgers daug laimės ir pasisekimo naujame biznyje saulėtoje Floridoje.

Reikia pasakyti, kad apskričio suvažiavimas ir vakarienė praėjo geroje nuotaikoje.

Linkėtina apskričiui ir toliau taip gražiai ir pasekmingai dirbti musų Susivienijimo gerovei.

Povilas Dargis.

Dviejų SLA 352 Kuopos Žymių Veikėjų Pagerbimas

DETROIT, MICH.—

Feliksas Motuzas

Gruodžio 5 dieną SLA 352 kuopa surengė F. Motuzui ir P. Vencelevičiui pagerbimo pobuvį. Kadangi F. Motuzas yra ištarnavęs kuopos valdyboje ir įvairiose komisijose apie 30 metų, o Petras Vencelevičius apie 25 metus be pertraukos įvairiose pareigose, užtai ir surengtas šis pobuvis. Svečių buvo vidutiniai, bet imant kuopos skaitlingumą nariais, tai galėjo buti ir daugiau. Svečiais buvo kaip seni amerikiečiai, taip ir iš tremties atvykę.

Petras Vencelevičius

Buvo pasakyta kelios trumpos, bet reikšmingos kalbos. Kalbėjo seni ir nauji nariai. Visos kalbos buvo pritaikintos pobuvio tikslui.

Rengimo komisija įgaliojo ponią M. Sims, dabartinę kuopos nutarimų raštininkę, prisegti garbės ženklialius. Pirm ženklialių prisegimo ji pasakė momentui pritakytą prakalbėlę įvertinant F. Motuzo darbus netik SLA veikloje, bet ir kitose organizacijose. P. Vencelevičius yra labai rimtas ir tykus vyras, sąžiningai dirba finansų skeretoriaus pagelbininko pareigose. Jis mažai kalba, bet daug dirba.

Kadangi šiais metais sukako 25 metai nuo kuopos įsteigimo, tai ir šių žodžių rašėjui teko tarti kelis žodžius iš abelnos SLA istorijos. Kuomet 21 kp. komunistai užkariavo, tai rimtiems SLA nariams nebuvo galima pakęsti ir Pild. Taryba davė leidimą ir numerį suorganizuoti SLA 352 kuopa. Ši kuopa per praeitus 25 metus gyvuoja brolškoje santaikoje ir remia lietuvių tautinius ir kulturinius darbus. Susirinkimai visuomet buna ramūs ir po susirinkimų nariai skirtosi brolškoje nuotaikoje.

J. Overaitis.

Shenandoah, Pa.

SLA 23 Kuopos Veikla

SLA 23 kuopos susirinkimas įvyks sausio 3 d., 1954 m., paprastu laiku ir toje pačioje vietoje. Kuopos valdyba širdingai kviečia visus narius susirinkime dalyvauti.

Buvęs SLA 23 kuopos iždininkas D. Vaikšnoras kuopos iždą perduos naujam iždininkui L. Kupčinskui, tai iždo globėjai išduos metinį finansinį kuopos raportaą, kas visiems nariams bus įdomu išgirsti.

Dabar eina SLA Vajus. Netik išrinkti kuopų organizatoriai, bet ir visi SLA nariai prašomi energingai pasidarbuoti naujų narių gavimu. Pradedant 1954 metus tegul nei vienas narys nelieką neprirašęs bent vieną naują narį.

Viktoras Visockis.

SLA 134-tos Moterų Kuopos Veikla

CHICAGO, ILL.—

Gruodžio mėn. susirinkime buvo nominuota Pildomoji Taryba ir išrinkta kuopos valdyba. Pirm. E. Millerienė, vice pirm. J. Krischunienė, protokolų sekretorė M. Krauchunienė, finansų sekretorė-iždininkė K. Katkevičienė, jos pagelbininkė O. Aleliunienė; iždo globėjos S. Ladigienė ir K. Jakubkienė, šemininkės S. Kaleckienė ir A. Buchinskienė, kuopos daktaras Dr. S. Biežis. Knygų patikrinimo komisija P. Senulienė, O. Aleliunienė ir J. Gulbinienė.

Paaukota veteranams cigaretėms 15 dolerių.

Po susirinkimo prisiminta gruodžio mėnesį narių gimtadieniai ir čia dalyvaujančias p. Juzefa Krischunienė, p. Eva Kuchinskienė ir Marija Krauchunienė gražiai pasveikintos ir sudainuota joms gražių dainų ir puikiai pasivaišinta.

Sekantis susirinkimas bus 1954 metais sausio 7 dieną, ketvirtadienį, 7:30 valandą vakare, Hollywood Anex svetainėje.

Kp. Narė.

Philadelphia, Pa.

SLA 135 Kp. Susirinkimas Ir Pasiruošimas Pobuviui

Lapkričio 29 d., 1953 m., 2 val. po pietų, Lietuvių Muzikalio Namo Bendrovės patalpose įvyko specialiai sušauktas SLA 135 kuopos susirinkimas, kurį atidarė ir vedė kuopos pirmininkas Jonas Griganavičius.

Praeito susirinkimo protokolas skaitytas ir vienbalsiai priimtas.

Finansų sekretorius Zigmas Jankauskas praneša, kad serga musų kuopos narys, lietuvybės veteranas, jau įžengęs į senyvą amžių, kuris dabar randasi ligoninėje ir laukia operacijos Jonas V. Grinius. Linkėtina ligoniui nugalėti visas kliutis ir greitai pasveikti.

Pirmininkas Jonas Griganavičius ir sekretorius Zigmas Jankauskas raportuoja, kad pasiruošimas pobuviui eina sekmingai. Kad pobuvyje dalyvaus SLA prezidentas adv. K. J. Kalinauskas ir sekretorius Dr. M. J. Vinikas. Tautiškų šokių 16 jaunuolių pasižymėjusi grupė vedama ponios Arienos Karalienės ir muziko prof. Juozo Ivanausko, kepurninkų orkestras ir visa eilė kitokių paivairinimų.

Pobuvyje bus pagerbti musų kuopos du daug metų veikę inž. Vladas E. Norkus, virš 20 metų buvęs finansų sekretoriaus pareigose ir Antanas Tvaranavičius, per 30 metų buvęs pirmininko, iždininko ir nutarimų sekretoriaus pareigose. Raportai vienbalsiai priimti.

Pobuvio darbininkais ir tvarkos vedėjais išrinkti: Jonas Griganavičius, Zigmas Jankauskas, Vincas Botyrius, Ignas Jasinskas, Zanaida Balta duonienė, Marijona Tvaranavičienė ir Ona Petraitienė.

Antanas Tvaranavičius,
SLA 135 kp. sekr.

Mirė Walter Domash-Damasevičius

Gruodžio 14 dieną mes gavome nemalonią žinią iš St. Louis, Mo., kad po ilgos ir sunkios ligos tą dieną mirė Walter Domash (Damasevičius, sulaukęs apie 70 metų amžiaus, žymus Susivienijimo ir visuomenės veikėjas, nuolatinis Tėvynės bendradarbis. Palaidotas gruodžio 18 dieną.

Velionis buvo kilęs iš Lietuvos, Deuderių kaimo, Kedainių apskričio. Į Susivienijimą įsirašė 1928 metais ir visą laiką buvo veiklus narys. Prieš keletą metų Susivienijimo vajaus metu buvo organizatorius, į 214 kuopą įrašė daug narių ir už savo nuoširdų darbą iš Susivienijimo centro gavo atitinkamą dovaną. Jis buvo vienas iš tų veikėjų, kurie mažai kalba, o daugiau dirba, tad jam ir sekdavosi lietuvius ir lietuvaites verbuoti į savo mylimą brolišką organizaciją.

Jo ir jo šeimos pastangomis St. Louis mieste suorganizuota jaunuolių kuopa, kuriai vadovavo jis pats ir jo šeimos nariai, kurie kuopą atstovavo Susivienijimo seime Chicagoje 1940 metais. Velionis Domash savo darbais musų organizacijai paliko nemirtiną atmintį.

Apie vel. Domash plačiau parašysime vėliau. Šiuo kartu reiškiame užuojautą likusiai našlei Marijonai Domash, ir linkime jai greito susiraminimo netekus mylimo vyro, o Tau, mielas Walter, lai buna lengva ilsėtis šaltoje laisvoje Amerikos žemėlėje.

Miami, Florida

SLA 44 Kuopos Veikla.

Gruodžio 5 d., 7 val. vakare įvyko SLA 44 kuopos susirinkimas pas ponią P. Petrauskienę, 3630 N. W. 10-th Ave. Susirinkime dalyvavo 19 narių.

Skaitytas ir priimtas praeito susirinkimo protokolas. Taipgi priimta finansų sekretoriaus atskaita.

V. Skupeika praneša, kad knygynui įteikta dar 7 knygos ir vienas egz. Lietuvių Ensiklopedijos.

Narys S. J. Swalkin dar nėra pasveikęs.

Prieglaudos namo klausimas atidėtas vėlesniam laikui.

A. Noreika praneša, kad yra paimta Lietuvių Klubo salė, kurioje vasario 8 d. įvyks balius ir piknikas. Visi kviečiami dalyvauti.

Į Amerikos Lietuvių Tarybą delegatais išrinkti C. Žemaitis, V. Skupeika ir C. K. Braze. Tarybos susirinkimas įvyks gruodžio 28 d., 8 val. vakare, Lietuvių Klube.

Rinkimas kuopos valdybos. Pirmininkui C. Žemaičiui atsisakius, išrinktas naujas pirmininkas J. Petraitis. Vice pirm. p-ia A. B. Kamen. Finsekr. ponia A. Kaulakis išrinkta vienbalsiai. Prot. sekr. V. Skupeikai atsisakius, jo vieton naujo rinkimas paliktas sekančiam susirinkimui. Iždininku išrinktas S. J. Swalkin. Iždo glob. J. Rukas ir V. Skupeika. Organizatorius A. D. Kaulakis. Ligonių lankytojas J. Rukas.

Pirm. C. Žemaitis davė sumanymą pagerbti kuopos korespondentą C. K. Braze už gerus aprašymus kuopos veiklos. C. K. Braze už tai padėkavojo ir pasiulė pagerbti musų veikėją p-lę A. Novickaitę. Aplodismentais nariai tam pritarė.

Iš 359 kuopos, Dorchester, Mass., į musų kuopą persikėlė Helen ir Peter Ketvirtis.

Žiemos metu nutarta susirinkimai laikyti kas mėnesis ir vieton septintos 8 val. vak. Sekantis kuopos susirinkimas įvyks sausio 2 d., 8 val. vak., Lieuvių Klube. Prašome nepamiršti dieną ir laiką.

C. K. Braze, kor.

Philadelphia, Pa.

SLA 135 Kuopos Svarbus Metinis Susirinkimas

Atlaikę gražų parengimą S. L. A. 8-to apskričio gruodžio 6 dieną ir perleidę metines šventes Kalėdas ir Naujus Metus, dabar žengiame į 1954 metų gyvenimą ir jo darbuotę.

Minėtas parengimas aiškiai parodė, kad veikiant visiems sudaro malonumo ir priduoda dvasinės sveikatos ir noro toliau darbuotis savo brolišką organizacijai, nes visuomeninis veikimas sudaro geriausį maistą, kuriuo veikėjas maitinasi... mažai reikalaująs kitokios pagalbos, arba nereikalaująs jokios, kad buti tam darbui sveiku. Tad užbaigę senuosius metus, ryžtingai žengkime į naujus, kad jų pabaigoje galėtume dar geriau savo darbais pasidžiaugti ir pasigėrėti. **Ypatingai mums visiems reikia nusitarti ir užsidėti sau už butiną pareigą gauti kuopai bent po vieną naują narį!** Sulaukus pabaigos metų galėsime atšvęsti dar linksmesnį parengimą.

Naujų metų pirmas musų 135 kuopos susirinkimas bus sausio 3 dieną, priprastu laiku, 2 valandą po pietų, Lietuvių Muzikalėje Svetainėje, 2715 E. Allegheny Ave, Philadelphia, Pa.

Jame bus renkama 1954 metams kuopos nauja valdyba. Todėl prašome visų narių pributi, atsivesti naujų kandidatų prirašyti, užsimokėti duokles ir išsirinkti naują kuopos valdybą.

Z. Jankauskas,
Finansų sekretorius,
2029 Brandywine St.,
Philadelphia 30, Pa.

SLA 158 Kuopos Darbuotė

SPRINGFIELD, ILL.—

SLA 158 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 6 d., salėje 213½ So. 4-th Street. Susirinkimą atidarė vice pirmininkė F. Raulinaitienė 2 valandą po pietų pakviesdama visus narius rimtai svarstyti organizacijos ir kuopos reikalus. Patikrinus kuopos valdybą susirinkime nedalyvavo kuopos pirmininkas Kazys Butkauskas ir iždo globėjas A. Gudauskas.

Perskaitytas ir priimtas praeito susirinkimo protokolas.

Perskaitytas ir priimtas iš centro gautas laiškas ir oficialis pranešimas apie Pildomosios Tarybos nominavimą. Nominacijos atlikta S. L. A. konstitucijoje nurodoma tvarka.

Ligonių lankytojas A. Krasauskas praneša, kad musu kuopos pirmininkas K. Butkauskas darbe susižeidė krutine ir yra sergantis. Taipgi lankytoja M. Krasauskienė pranešė, kad narė B. Knash yra serganti. Ligonių lankytojų raportai priimti.

Kuopos valdyba išrinkta iš šių asmenų: pirmininkas A. Krasauskas, vice pirm. A. Urbanskis, užrašų sekr. K. M. Raczaitis, fin. sekr. P. Rauktis, iždin. P. Rauktis, organiz. ir koresp. K. M. Raczaitis. Dr. kvotėjų Dr. Kwedar, 412 So. 7-th St., Springfield, Ill. Tel. 2-7455.

Finansų sekretorius išdavė finansinę atskaitą ir pasirodo viskas yra tvarkoje.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks 1954 metais sausio 3 dieną, priprastoje vietoje ir priprastu laiku. Visi nariai prašomi dalyvauti ir atsiveskite naujų narių įrašyti.

Musų miesto knygyne The Lincoln Library yra 320 lietuviškų knygų, kurias galima gauti pasiskaityti. Vietos ir apylinkės lietuviai pasinaudokite.

K. M. Raczaitis,
SLA 158 kuopos koresp.

Kuopų Susirinkimai

Collinwood, Ohio — SLA 362 kuopos metinis susirinkimas įvyks 1954 metų sausio mėn. 9 dienos vakare, ponų K. Maslauskų bute, 18901 Ranwood Avenue, Euclid, Ohio.

Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime ir aptarti kuopos ir visos organizacijos reikalus.

Stasys Čerauka.

Bridgeport, Conn. — SLA 51 kuopos narių sekantis susirinkimas įvyks 1954 metų sausio mėn. 5 dieną, priprastu laiku, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn.

Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime ir užsimokėti organizacijai mokesčius. Sekančiais metais kuopos susirinkimai bus laikomi kas antras (2) mėnesis, tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje, pirmą antradienį kas du mėnesiai.

A. Sapiega,
SLA 51 kuopos sekr.

Greenfield, Mass. — SLA 297 kuopos metinis susirinkimas įvyks 1954 metais sausio mėn. 10 dieną, 1 valandą popietų, Hab. Grill svetainėje, pas Petravičių, Main St.

Kviečiame visus gerbiamus narius ir nares dalyvauti šiame susirinkime, nes bus valdybos rinkimas, metinė sąskaita ir daromi nauji nutarimai.

Užsimokėkite duokles, kad neliktumėt suspenduoti. Atsiveskite kandidatų įrašyti į S. L. A. 297 kuopą, nes dabar eina vajus organizacijos narių padauginimui.

A. Dėdinas,
SLA 297 kuopos sekr.

Grand Rapids, Mich. — S. L. A. 60 kuopos susirinkimas įvyks sausio 8 d., 1954 m., paprastoje vietoje ir laiku.

Po metinio susirinkimo bus pobuvis su vaišėmis, draugiškais pasikalbėjimais. Taigi visi nariai šiame susirinkime prašomi dalyvauti.. Pasistengkite mokesčius iš anksto užsimokėti, nes tas žymiai palengvins kuopos sekretoriui jo kasdieniniose pareigose.

J. Carsok.

Paterson, N. J. — SLA 101 kuopos metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, sausio 7 d., 1954 m., 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klubo name, 62 Lafayette St., Paterson, N. J.

Visi kuopos nariai malonėkite šiame susirinkime dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1954 metams. Po susirinkimo bus užkandžiai ir judami paveikslai. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažįstamus.

A. Gustus,
SLA 101 kp. sekr.

Chicago, Ill. — SLA 134 moterų kuopos metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, sausio 7 d., 7:30 val. vakare, Hollywood Anex salėje, 2421 W. 43rd St., Chicago, Ill.

Visos narės kviečiamos dalyvauti, išgirsti svarbių pranešimų ir pradėti mokėti mokesčius.

K. Katkevičienė, sekr.

Lawrence, Mass. — SLA 41 kuopos susirinkimas įvyks 1954 metais sausio 3 dieną, 1 valandą po pietų, LPK svetainėje, 41 Berkeley Street.

Visi nariai ir visos narės kviečiami dalyvauti šiame susirinkime ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumėt suspenduoti. Ateidami susirinkiman, nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA 41 kuopos.

Yra ir daugiau svarbių reikalų apsvarstyti. Delegatai išduos raportus iš antro apskričio suvažiavimo, tad visi nariai dalyvaukite susirinkime išklausykite raportus ir aptarkite kitus reikalus.

A. Yukno,
SLA 41 kuopos sekr.

Plymouth, Pa. — SLA 246 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 3 d., 1954 m., 2 val. po pietų, kuopos iždininko K. Gaidžiuno bute, 123 Poplar St., Plymouth, Pa.

Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Ateidami atsiveskite ir savo draugus įsirašyti į SLA 246 kuopą.

M. Kenger, sekr.

Hammond, Ind. — SLA 273 kuopos metinis susirinkimas įvyks 1954 metais sausio mėn. 3 dieną, priprastoje vietoje.

Visi nariai ir visos narės bukite susirinkime 2 valandą po pietų, o kurie nemanote buti, tai priduokite savo mokesčius sekretoriui prieš susirinkimą.

Joe Maksvitis,
SLA 273 kuopos sekr.

Svarbus Nutarimas

BALFo Direktoriato Nutarimas Vasario Šešioliktosios Dienos Gimnazijos Reikalu

Š. m. lapkričio mėn. 27 d. Chicagoje įvyko Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo direktorių posėdis. Jame buvo apsvarstyta BALFo reikalai, tarp jų ir Vasario Šešioliktosios Gimnazijai Remti Komisijos, kurią sudaro Balfo ir ALBLOK nariai, pranešimas.

BALFo direktoriai, nuodugniai apsvarstę minėtą pranešimą, vienbalsiai priėmė šio turinio nutarimą:

BALFo direktoriatas savo 1953 m. lapkričio 27 d. posėdyje Morrison viešbutyje Chicagoje, Ill., apsvarstęs Balfo ir LOKo sudarytos Vasario 16 Dienos Gimnazijai Remti Komisijos 1953 m. XI. 21 d. pranešimą Vasario 16 Dienos Gimnazijos Vokietijoje rėmimo reikalu ir PLB Vokietijos krašto valdybos vardu užpirktų namų Buttenfelde, Heidelbergo-Mannheimo srityje Vokietijoje klausimu, **nutarė toliau remti Vasario 16 Dienos Gimnaziją ir kviesti visuomenę tai daryti,** o PLB Vokietijos krašto valdybos vardu namų pirkimą laikyti PLB Vokietijos krašto valdybos reikalu, už kurį BALFas nesiima atsakomybės.

PLB Vokietijos krašto valdybai perkant minėtus namus BALFas tuo reikalu jokių įsipareigojimų nebuvo padaręs. Apie namų pirkimą Balfo patirta iš spaudos. Po to, komisijai surinktus duomenis, liečiančius namų įsigijimą, BALFo direktoriai apsvarstę priėmė aukščiau minėtą nutarimą.

Ryšy su šiuo nutarimu Balfas toliau nepriiminės namų įsigijimui skiriamų aukų ir netarpininkaus jų persiuntimui. Tačiau tas neliečia Vasario Šešioliktosios Gimnazijos išlaikymo. Kaip matyti iš BALFo direktorių nutarimo, pati gimnazija, kaip mokslo įstaiga, bus remiama ir visuomenė prašoma ir toliau aukoti jos palaikymui (vaikų maitinimui, mokytojų algoms, kurui, šviesai, mokslo priemonėms, gimnazijos administracijos išlaidoms). Gautas tam tikslui aukas BALFas persiųs Vasario Šešioliktosios Gimnazijos sąskaiton, kurią tvarko jos direktorius p. Antanas Giedraitis.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE
BUY U.S. SAVINGS BONDS

Amerikos Lietuvių Veikla

Brooklyn, N. Y.

SLA Narių Biznierių Sveikinimai Kalėdų ir Naujų Metų Švenčių Proga

Dėdė Juozas Ambraziejus, daugmetis Susivienijimo ir visuomenės veikėjas, sveikina visus savo kostumierius, bičiulius ir pareiškia, kad jo biznio kabinetas bus atdaras tarpšvenčių metu ir jis visiems, reikalui esant, maloniai patarnaus.

—o—

Storasta Juozas Ginkus, Saldainių Palociaus savininkas, sveikina su Kalėdų šventėmis ir kviečia vietinius lietuvius ir lietuvaites aplankyti jo gražiai išpuostą krautuvę, nusipirkti saldainių šventėms, kad jos butų aldesnės ir malonesnės.

—o—

Advokatas Stepas Briedis, Susivienijimo penkto apskričio pirmininkas ir žymus veikėjas, sveikina visų prie penkto apskričio priklausančių kuopų narius ir prašo daugiau dirbti Susivienijimui 1954 metais. Taipgi jis, kaipo prityręs advokatas, reikalui esant, visiems maloniai patarnaus.

—o—

Kseveras Strumskis, likierių krautuvės savininkas, žymus SLA ir visuomenės veikėjas, prisirengęs švenčių metu visus lietuvius aptarnauti skaniais gėrimais ir padaryti šventes linksmesnėmis.

—o—

Juozas Baltaitis, Susivienijimo veikėjas, užeigos savininkas, p a r e i š k ė, kad jo užeiga bus atdara švenčių metu, kviečia pas jį užeiti ir keletą valandų linksmai praleisti.

—o—

Elena Povilanskienė, gražios užeigos savininkė, sako, nors aš esu moteris, bet mano užeiga bus atdara švenčių metu ir aš visiems atsilankiusiems maloniai patarnausiu.

—o—

Kiti užeigų savininkai: **S. Misiunas, A. Tautkus, B. Minet, A. Marčiulionis,** stipriai pareiškė, kad jie irgi savo užeigas švenčių metu laikys atdaras ir atsilankiusiems maloniai patarnaus. **Žvalgas.**

Newark, N. J.

A. S. Trečiokas, nejudomi nuosavybių pardavėjas, legalių dokumentų parupintojas ir žymus Susivienijimo veikėjas, sveikina visus savo kostumierius žieminių švenčių proga ir linki Laimingų 1954 Metų.

—o—

Juozas Kralikauskas, šaldžių gėrimų išdirbėjas, Susivienijimo veikėjas, sveikina visus savo kostumierius su Kalėdų šventėmis ir linki Laimingų Naujų Metų.

Newarkietis.

Dariaus-Girėno Paminklui Bostoniečių Aukos

Minint Dariaus ir Girėno 20 metų skridimo sukaktį ir norint paremti ruošiamą jiem statyti paminklą Brooklyne, tam reikalui trys SLA kuopos, 365, 308 ir 328, talkinant J. M. Tumavičienei, suruošė rugsėjo 6 dieną, 1953 metais gegužinę arti Bostono, Raynham, Mass. Šioje gegužinėje nuo Brooklyno Paminklo Komiteto specialiai dalyvavo adv. S. Bredis, tinkslu supažindinti bostoniečius su paminklo reikalu ir gauti kiek materialės paramos. Kadangi dėl blogo oro sąskrydis nepavyko, tai ir musų siekis ką nors laimėti nebuvo apkalbėtas.

Po kiek laiko suvedus tos gegužinės sąskaitą, p-ia J. M. Tumavičienė, lapkričio 14 d i e n ą, prisiuntė paminklo naudai aukų $106.77, ir laiške sako: "Dėkojame adv. S. Briedžiui už atvykimą pas mus ir pasakytą gražią kalbą. Linkime viso geriausio jusų Komitetui ir pasisekimo pastatyti gražiausį paminklą amžinai atminčiai Dariui ir Girėnui".

Už gausią paramą nuoširdžiai dėkojame gegužinės rengėjams, SLA kuopoms ir visiems dalyviams.

J. Šaltis,
Paminklo Komiteto pirm.

Svarbieji Lituanistinio Darbo Ramsčiai

Sudaryta Lituanistikos Instituto Iždo Taryba

Kaip jau savo laiku spaudoje buvo skelbta, šių metų vasario 20 d. Chicagoje, inž. A. Rudžio, Illinojaus Lietuvių Prekybos Rumų ir Rockwell Engineering Co. prezidento, rezidencijoje (339 So. Oakley Avenue), buvo sukviestas Lituanistikos Instituto (281 Olmstead Rd., Riverside, Ill.) Iždo Tarybos organizacinis susirinkimas, kuris išrinko tos tarybos valdybą su valdybos pirmininku inž. A. Rudžiu priešaky.

Nuo to laiko organizacinis instituto darbas jau beveik yra visai baigtas. Rugpiučio pradžioje Lituanistikos Institutas buvo įregistruotas Illinojaus gybernaturoje Springfielde ir gautas čarteris jam veikti kaip nepelno institucijai. Šiuo pranešimu skelbiamas ir iždo Tarybos narių sąrašas, į kurį įeina šie plačiai žinomi biznieriai, visuomtnininkai ir profesionalai, kurių didžiausias daugumas yra Chicagos bei jos apylinkių gyventojai (abėcėlės eile): kun. I. Albavičius, J. Bačiunas (Sodus, Mich.), A. Baliunas, St. Balzekas, Dr. S. Biežis, Dr. M. J. Colney (Waterbury, Conn.), Dr. P. Daužvardis, J. Kutra, Just. Mackevičius, J. Pakel, inž. A. Rudis, inž. A. Semėnas, Dr. J. P. Tumasonis, prel. B. Urba, J. Vilkaitis; be to, tarybai priklauso ir instituto prezidentas. Institutas pasilaiko teisę netolimoj ateity į Iždo Tarybą dar pakviesti nedaugiau kaip 4 asmenis.

Lituanistikos Instituto laikinoji vadovybė sveikina šiuos pirmuosius Iždo Tarybos narius bei jo svarbiausius ramsčius, kurie stovės instituto lėšų telkimo ir valdymo priešaky. Jiems yra tekęs garbingas uždavinys — sudaryti faktines sąlygas Lituanistikos Instituto darbui tuo metu, kada lietuvių tauta išgyvena sunkiausią savo istorijos laikotarpį, grasinantį jai fiziniu ir dvasiniu sunaikinimu. Lituanistikos Instituto įkurimas yra pirmas didis bendras lietuvių išeivijos kulturinis žygis globoti, tirti ir ugdyti laisvosios lietuvių kulturos tradicijomis, o to žygio pirmieji svarbųs ramsčiai yra Iždo Tarybos nariai, kurie visos tautos akivaizdoje yra pasiėmę padėti išlaikyti iškeltą laisvosios lietuvių kulturos žibintą — pačių lietuvių, tėvynės laisvės atstatymo, šio krašto ir pagaliau visuotinės kulturos labui. **P. J.**

Kiekvienam Lietuviui ŽINOTINA

Kiekvienam lietuviui žinotina, kad Chicagos mieste veikia VLIKo išlaikomas **Pasaulio Lietuvių Archyvas**, kuris renka ir saugo viso pasaulio lietuvių i s t o r i n ę medžiagą. Todėl kiekvienas lietuvis prašomas siųsti šiai įstaigai archyvinę, bibliografinę ir muziejinę medžiagą.

Kad butų lengviau orietntuotis, ką reikia siųsti, žemiau patiekiamas si ų s t i n ų dalykų sąrašas:

1. **Archyvinė medžiaga.** — Organizacijų protokolų knygos, kongresų, konferencijų ir kitų suvažiavimų protokolai ir kt. Vienuolynų, parapijų, organizacijų, įstaigų, įmonių ir pavienių asmenų archyvai ir kt. Iš laikraščių iškarpos. Rengtų parodų, vaidinimų ir minėjimų — akademijų plakatai, bilietai, kvietimai, programos, katalogai ir kt. Laimėjimų moksle, sporte ir kitur pažymėjimai. Pasakytų kalbų, giesmių, dainų ir muzikos plokštelės (records) ir magnetiniu budu užrašymai (tape recordings, wire recordings). Įvairių įvykių filmos, fotografijų negatyvai ir klišės. Rankraščiai. Laiškai. Laiškų blankai ir vokai su lietuviškais vaizdeliais ir lietuviškais įrašais. Lietuviškos atvirutės. Parašyti atsiminimai, veiklos istorijos ir kt.

2. **Bibliografinė medžiaga.** — Lietuvių parašyta bet kuria kalba spauda. Apie lietuvius kitataučių parašyta spauda. Spauda lietuvių išleista bet kuria kalba.

Pastaba: Renkama anksčiau išėjusias ir dabar einančias knygas ir laikraščių komplektus ar jų dalis (rimto turinio ir juokų, spausdinti ir ranka rašyti).

3. **Muziejinė medžiaga:** — Bažnytinės ir organizacijų vėliavos, antspaudai, ženklai, šarfai, uniformos ir kt. Įvairiomis progomis gauti ordinai, medaliai ir kiti pasižymėjimo ženklai. Iš Lietuvos atsivežti suvenyrai: gintaras, žemė, pinigai ir kt. Drožiniai, audiniai ir kt. Fotografijos, paveikslai, žemėlapiai, planai, modeliai ir kita vaizdinė priemonė.

Istorinę medžiagą galima siųsti ir dideliais kiekiais, nes Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno šiai įstaigai duotose erdviose patalpose vietos yra. Adresas: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., U. S. A. **PLA Direktorius.**

86 ST. LEX. AVE.

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimas, tulžies ligos, nervingumas, galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, širdies ir skilvio ligos.
Apžiurėjimas ir kraujo tyrimas $3.00
Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur.
Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Jusų Kojos Kaista, Niežti, Skauda?

Naudokite Zalb ir vėl šypsokitės. Jokia kita mostis nesuteikia tokios pagelbos suminkštimui užtrinų ant kojų pirštų ir sukietėjimų kojų pėdose. Nereikia rašyti laiško, siųskite $1.00 su šiuo skelbimu ir gausite garantuojamą Zalb apmokėtu pašto siuntiniu.
BRIDGEFIELD DRUG CO.
X461 Gregory St.,
Bridgeport, Conn.

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. SHALINS IR J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

Susivienijimo Kuopų PARENGIMAI

Wilkes Barre, Pa. — Susivienijimo 115 kuopos rengiama vakarienė įvyks 1954 metais sausio mėn. 31 dieną, Lietuvių Salėj, 208 Parrish St. Pradžia 4 valandą po pietų, vakarienė lygiai 6 valandą. Be vakarienės, bus muzika, dainų ir kitokių pamarginimų.

Rengėjai kviečia visus kuopos narius ir vietinius bei apylinkėse gyvenančius lietuvius ir lietuvaites dalyvauti ir linksmai laiką praleisti.

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Iždininko Pasirašymui Gruodžio 19 Dieną, 1953 Metų

Išmokėtos pomirtinės

VERONIKA MASKELIUNAS, 36 kp., Chicago, Ill., gimus geg. 18 d., 1897 m., Ukmergės apskr. Prie SLA prisirašė birž. 1., 1923 m., mirė lap. 12 d., 1953 m. Velionės vyrui, Simui Maskeliunui, pomirtinės išmokėta $600.00

JONAS PELSIKELIS, 51 kp., Bridgeport, Conn., gimęs birž. 23 d., 1881 m., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė sausio 2 d., 1917 m., mirė spal. 18 d., 1953 m. Velionio dukterei, Isabelle Smith, pomirtinės išmokėta $150.00

PETRONĖ PAŽERIENĖ, 77 kp., Rockford, Ill., gimus rugs. 5 d., 1893 m., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė rugp. 4 d., 1918 m., mirė lap. 26 d., 1953 m. Velionės vyrui, Mikui Pažerai, pomirtinės išmokėta $300.00

JOSEPH ZIKAS, 270 kp., Niagara Falls, N. Y., gimęs rugp. 16 d., 1892 m., Šiaulių apskr. Prie SLA prisirašė bal. 1 d., 1927 m., mirė lap. 30 l., 1953 m. Velionio moteriai, Petronei Zikienei, pomirtinės išmokėta $150.00

Viso $1,200.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $117,700.00

Išmokėtos ligoje pašalpos

J. MATUSEVICIUS, 1 kp., Edwardsville, Pa. Sirgo 4 savaites	$18.00
F. URBAN, 1 kp., Edwardsville, Pa. Sirgo 8 s.	36.00
T. MACIULAITIS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 8 s.	36.00
F. MURASKY, 67 kp., Lu erne, Pa. Sirgo 8 s.	36.00
M. S. RUZIENĖ, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 5 s. ir 4 d.	29.00
Z. DZINGELEVICIENĖ, 102 kp., Haverhill, Mass. Sirgo 3 s. ir 4 d.	44.00
J. ZIKAS, 270 kp., Niagara Falls, N. Y. Sirgo 8 s.	54.00
E. MASKELIS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 6 s.	27.00
A. YANKAUSKY, 371 kp., Cambridge, Mass. Sirgo 3 s.	27.00
Viso	$307.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	$27,643.50

M. J. VINIKAS,
SLA Sekretorius

Nuo Caro rublio iki bolševikų červonco

rasi Jono K. Kario puošnioje "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje

1915-1941 m. Lietuvoj kursavusių įvairių pinigų istoriją, numizmatika ir naturalaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje!
Anglų kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir **visa tai — tik už 5 dolerius!**

Užsisakydami rašykite:
J. K. Karys, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

Turizmo ir Apdraudos Biuras

Turizmo — Kelionių, (laivais ir lėktuvais)
Įvairiausios Apdraudos,
Nuosavybių Pirkimo ir Pardavimo,
Biznio Knygų Vedimo,
Taksų (Income Tax) Paruošimas,
Pinigų Persiuntimo ir Skolinimo,
Imigracijos ir Pilietybės,
Notarinių Dokumentų Tvirtinimo,
Vertimų ir įvairiais kitais reikalais.
KNYGYNAS — laikraščiai ir knygos.

Visuose šiuose reikaluose jums greitai ir maloniai patarnaus broliai

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
315 Walnut Street, Newark 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

DR. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. & 14th St., New York City. GR. 7-7697
Aštrus ir Chroniški Susirgimai, Odos Ligos
Gydoma Penecilinu ir Hormonais. Kraujo ir Šlapumo Tyrimai.
Ofiso val.: 10 iki 9. Šeštadieniais 10 iki 6:45. Sekmad. 11 iki 1.

Linksmų Šventų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

linkiu muzikos mylėtojams ir visai Lietuvių Kolonijai.

Prof. VYTAUTAS BACEVIČIUS,
Pianistas — Kompozitorius.

SVEIKIAUSIA KALĖDOMS DOVANA

Draugui ir sau sveikatos knyga-vadovas —

BUKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: **kaip buti sveiku ir ilgai gyventi.**

Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojaus užsisakykite.

Užsakymus siuskite knygos autoriui:

DR S. BIEŽIS,
3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas Republic 7-7868

DR. VYTAUTAS AVIŽONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St., New York City
Telef. MUrray Hill 8-8677
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710
VALANDOS:
Susitarus: ketv. ir šešt.
nuo 5 iki 8 v. v.
Susitarus: pirm., antrad., treš ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

"AMERIKOS LIETUVIS"
Savaitinos nepartinis laikraštis tarnauja visiems J. A. V. lietuviams
Metinė prenumerata: Amerikoje $3.00; Užsieniuose $4.00
Pusmetinė prenumerata: Amerikoje $2.00; Užsieny $2.50
Dvejų metų prenumerata Amerikoje $5.00; Užsieny $6.00
Siunčiam atskirus numerius susipažinimui nemokamai
"AMERIKOS LIETUVIO" Redakcija - Administracija
14 Vernon Strret, Worcester, Mass.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo srričių.
PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje—5 doleriai, Už laikraštį galima mokėti dalimis—pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA",
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

NAUJIENOS
Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbesnius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — $9.00 metams, $5.00 — pusei metų. Kitose valstybėse—$11.00 metams, $5.50 — pusei metų. Chicagoje — $10.00 metams, $5.50 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkelių, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.
Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai
Užsisakant adresuoti:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.